

Eingelangt am 2-OKT 1913
10h 50 Am

mit 1 Beilagen

Št. 40.

Maribor, dne 2. oktobra 1913.

35

Tečaj XLVII.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Iščaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za eno leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leto 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odgovori. — Udje "Katol. Škočnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvste za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprete reklamacije so poštine proste.

Današnja številka obsega 10 strani in Gospodarske Novice.

Lačna mladina.

Mnogo se gleda na ljudskošolsko mladino. Z velikimi gmotnimi žrtvami se gradijo za njo lepe, združene učilnice, plačujejo se mnogoštevilni učitelji, pišejo se za nje modre in kratkočasne knjige, zlagajo dobre in slabe pesmi, a le malo se pazi na njih želodček. In vendar je toliko gladnih želodčkov po naših ljudskošolskih klopeh! Posebno po zimi. Ljubitelji ptic snujejo posebna društva, da preskrbljajo po zimi drobne ptice s potrebnim živežem. Naše male otroke pa pustimo glađovati. Mnogi od nas ve iz lastne izkušnje, kako hudo je prenašati pomanjkanje. „Odpri oči, saj me poznaš, saj bil sem včasih tvoj pajdaš!“ govori glad iz mladih let k nam.

Za razvoj človeškega telesa je neizmerne važnosti dobra in tečna hrana, zaužita ob pravem času. Zlasti v dobi razvoja — in šolska doba spada sem — je hrana odločilnega pomena za vse nadaljnjo življence. Kaj pa vidimo večkrat na naših ljudskih šolah? Otroku primanjkuje redne hrane ravno takrat, ko se razvija in začne tudi duševno delati. Otroci, ki so doma v vaseh, oddaljenih po več ur daleč od šole, ostanejo opoldan brez vsake hrane ali pa vsaj brez gorke hrane. Zjutraj morajo hoditi po več ur daleč, zvezcer se zopet vračati, včasih ob najslabšem vremenu. Ni čuda, da začno marsikatera šibka telesca hirati. Brezvdomno upliva tudi slabo na otrokovo zmožnost, slediti pouku.

Za vse imamo denar, za alkohol, za veselice, za potovanja, a za dobre namene pa je na svetu sila malo denarja. Vsak stiska svoj vinar in noče ž njim na svetlo, ako se od njega zahteva, da stori dobro delo. Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe, ta del božje zapovedi je v sedanjem, s svobodomiselnostom napojenem času, zelo pozabljen. Sebe ljubimo in žrtvujemo vse, svojega bližnjega pa ne vidimo, posebno kadar je v bedi in pomanjkanju.

Najprimernejše, da se pomaga lačni ljudskošolski mladini, so šolarske kuhinje, ki preskrbe ubogim otrokom in otrokom iz oddaljenih selišč opoldan gorko in tečno hrano. Sedaj je čas, da se ustanavljam, sedaj je tudi čas, da se že ustanovljene na novo ozive. Naša stranka je storila marsikaj dobrega za Slovenski Stajer, zanesla navdušenje med narod za marsikojo dobro in plemenito stvar. Naj tudi klic za ustanavljanje šolarskih kuhinj ne gre mimo src naših prišlašev.

Letošnji katoliški shod v Ljubljani, ki je dal toliko krasnih nasvetov, tudi na šolarske kuhinje ni pogabil. Sprejel je ta-le sklep:

Strah štajerskih Nemcev.

Štajerski Nemci že dolgo niso prestali toliko strahu kot zadnji čas, kôj jim hudobna zverina v gorah ob koroško-štajerski meji ubija živino in se je batiti, da bo sedaj, ko se goni živina s planin v doline, začela napadati tudi ljudi. Dosedaj se še ni moglo z gotovostjo dognati, ali je dotična zver lev, medved, volk, hijena, ali kakšnakoli druga žival-roparica. Nekateri ljudje celo mislijo, da se gre tukaj za prazen strah, „bau-bau“ imenovan, in da je vse govorjenje o grozni zverini le prazna domišljija strahopetnih štajerskih Nemcev. Kaj je na vsej zadevi resnice, bo pokazala bodočnost.

Od raznih strani so se razpisale že lepe nagrade za onega srečnega lovca, ki bi usmrtil ono hudo zver, ki prizadeva ubogim štajerskim Nemcem toliko strahu. Vlada je obljudila že 600 kron nagrade, okr. zastop v Voitsbergu 100 K in okrajno glavarstvo istotam 40 K. Pa kakor je videti, bodo te nagrade še dolgo časa čakale, da si jih kdo zaslusi. Dne 25. septembra n. pr. je šla četa nemških lovcov, broječa 14 mož, na lov za zverino. Popoldne okrog 3. ure sta zapazila 2 nemška Jokl na kakih 30 m pred seboj veliko, rjavu zver. Starejši lovec je takoj nameril s puško in hotel ustreliti. Mlajši pa ga zgrabi za roko in pravi: „Mihl, schieß net, sunst sa ma olle hin!“ (Mihl, ne streljaj, sicer smo vsi proč!) In res, korajžna Nemča sta se ustrašila in — si nista upala streljati. Ce bo nemška korajža vedno taka, se bo divja zver še dolgo veselila svojega življenja in bo prizadjala zajej je korajžnim Nemcem obilo strahu, posebno tedaj, ko bo začela njih same hrustati.

Ker so vsled ozkosrčne razlage državnega šolskega zakona otroci iz krajev, ki so od šole oddaljeni, mnogokrat prisiljeni, čez poldan ostajati brez strehe in hrane, se priporoča vsem poklicanim činiteljem posebna skrb za te otroke. I. V ta namen naj se v šolskih okrajih, kjer je celodnevni pouk in ki obsegajo tako oddaljene vasi in sela, da otrok ne more opoldne domov, ustanovijo kuhinje za šolske otroke (šolarske kuhinje). II. V to je poklicana občina in šolska oblast, iste pa podpiraj pri tem delu cerkvena oblast, dežela in država po svojih osebah, ker pripada naprava šolarskih kuhinj k skribi in varstvu šolske mladine. III. Ako se šolarske kuhinje ne morejo vzdrževati celo šolsko leto, naj se ustanovijo vsaj za zimski čas, ko otroci zlasti potrebujejo zdrave, gorke hrane.

Nauk.

Ne da se še izračunati, koliko škode je imela naša država s svojimi prebivalci vred zavoljo krave vojske na Balkanu. Marsikaj zelo hudih nasledkov se utegne še-le pokazati. Toda že zdaj je huda. V slepem strahu so ljudje več ali manj po vseh deželah jemali denar iz hranilnic in ga skrivali doma. Zlasti srebro, pa seveda tudi zlato. Kar se ga je dalo dobiti, so ga po tej poti odvzeli prometu. Hranilnice in banke so morale imeti veliko več denarja izven prometa vedno pripravljenega za vračila. Zunanjega trgovina je zastala, zato ni prišlo denarja v državo in zavoljo tega ga je seveda tem bolj manjkalo. Zato je bil pa vedno dražji. Obrestna mera je silno poskočila. Dragi denar je pa rodil celo vrsto nevarnih in škodljivih reči: ljudje so manj kupovali, omejili so svoje izdatke, kar se je dalo. Promet je zastal na vse plati in ž njim obrt in trgovina. Vse polno ponudb in razprodaj, — pa nič kupcev. Kdor je moral v teh razmerah postaviti kako večjo vrednost na prodaj, je bil strašno tepen. Draginja je naraščala.

Iz tega žalostnega časa pribijemo eno resnico: Najložje je še prenesel te težave srednji in mali kmet. Najmanj je še on, ki nas s svojimi rokami preskrbuje s kruhom, čutili strašne posledice, ki so drugod na stotine prej premožnih ljudi popolnoma uničile. Slepce mora videti iz tega krutega dokaza, da v splošnem polomu najložje prebije stan, ki nam varuje in obdeluje zemljo. Vse tiste slavospeve, da je v državi prva reč tovarna in trgovina, da se mora to pred vsem podpirati, da je kmetu prijazna politika škodljiva, je odnesla burja. Danes vedo vsi, kako nespametne so bile tiste kričave zahteve, naj se odpri meje za živino, naj se s tujo konkurenco oškoduje našega kmeta pri lesu in živini, ki smo jih tokrat slišali. Mi bi bili uničili svojo živinorejo, če bi se bile te zahteve

uresničile in ko bi bili navezali svoje trge na balkansko meso, bi bili sedaj že eno leto in še dolgo naprej brez zadostne klavne živine, ker so hlevi balkanskega kmeta zdaj sami prazni in bo dolgo treba, da se zopet napolnijo.

Pa še nekaj! Mi smo včas povdarijali, da je neumno in škodljivo, če gresta obrt in trgovina in ž njima mestno in delavsko ljudstvo, na vojsko proti kmetu. Izkušnje, ki jih imamo od zadnje vojske, nam to izpričujejo. Še mnogo bolj bodo pa to potrdili časi, ki pridejo. Naša država je že prej nasproti drugim državam bila glede na trgovino čez mejo na slabšem. Samo po Jadranškem morju, ki je vsled neumne politike, zlasti vsled tega, ker je Ogrska nasprotovala, da se ne bi Dalmacija ožje po železnicih zvezala z Bosno in Hercegovino in z Balkonom, v velikem delu neizrabljeno, imamo pot v svet odprt. In koliko je pa treba, da se nam Jadranško morje zapre? Saj imamo pravzaprav same sovražnike v tem oziru. Bog ve kaj še pride. Po kopnem je pa pot naši trgovini na Rusko in med balkanske narode, kjer se nam sedaj obeta vse kaj drugega, nego prijazen sprejem. Upajmo, da se to, kar je nespamet narobe naredila, s pametno, pred vsem nam južnim Slovanom pravično politiko, kdaj popravi, toda tako hitro pa ne gre ta reč.

Zato pa povejmo tako na glas, da bo odmevalo po celi državi, povejmo ne enkrat, marveč ponavljajmo in enomer: Podlaga za našo obrt, za naše tovarne, za našo trgovino je domači, notranji trg v mejah naše države. Največji kupec, ki porabi največ blaga, je pa kmet. Oslabiti kmeta se pravi pri nas, oslabiti obrt in trgovino, jemati delavcu priložnost za delo in zaslužek. Obubožani kmet pomeni splošno revščino, pomeni gospodarski polom v največjem obsegu. Boj proti kmetu je boj proti gospodarskemu napredku sploh; s tem bojem si žagata obrt in trgovina vejo, na kateri sedita. Trden, imovit kmečki stan potrebuje naša država; brez njega ji zmanjka kruha za živež, zmanjka kupcev za obrtne izdelke, zmanjka pa tudi vojakov za svojo obrambo.

Tako je; in zadnji dogodki naravnost kriče, naj se ne pozabijo te resnice. Naša stranka se je tega vedno držala in zato so vsi zavedni kmetje, pa tudi vsi pametni, ne rečemo niti pravični zastopniki drugih stanov, v njenem taboru. Neštetokrat je naša stranka proti liberalcem branila to edino resnično načelo; neštetokrat so njeni zastopniki to povdarijali v javnih zborih.

Eden izmed naših voditeljev je izpregovoril teles besede: Mi branimo prvi temelj naše dežele, prvi temelj našega naroda, to je naš kmečki stan. Ta stan ohraniti in po možnosti ojačiti je naša poglavitna naloga. Kmečki stan ohraniti to je po našem uverjenju

Nek lovec poroča o zveri sledče: Kot starega lovca je tudi mene vleklo v ozemlje roparice. Peljal sem se v Svanberg, nato pa sem se podal sam na planino Brendl. Tu sem poizvedel prve novice. Ponoči na 21. septembra je roparica na Kamperkoglu raztrgala 2% leti staro govedo in odnesla 30 kg mesa. Raztrgano žival sem si natančno ogledal. Roparica je na njo skočila s strani in jo z levo tacoudarila; s krempili, ki jih je zapičila 2—3 cm globoko, je iztrgala meso; desno taco je vpičila v trebuh. Ponoči od 22. do 23. p. m. so bile raztrgane posestnik Brunnerju v Herschegg 4 ovce. Roparica je eno ovco, izvzemši nog in glave, čisto požrla; drugi je pa požrla 1—2 kg mesa; tretje in četrte ovce pa roparica ni pričela trgati, samo usmrtila ju je tako, da jima je pregrizla grla. Ponoči od 24. na 25. sept. je izgubil posestnik Hofer med Salzriegeln in Gaberlom 14 ovac; 2 so našli nepoškodovani, 2 je pa roparica pričela žreti; ostalih 10 je roparica najbrže razkropila. O roparici se v okolici veliko govori. Videlo jo je 5 oseb na raznih krajih, ki jo enako opisujejo. Neka deklica, stara 11 let, hči neke pastarice, je videla roparico. Opisuje, da je 45—60 cm visoka, 65—80 cm dolga, sivkastorjave barve, z lasmi na uhljih, z dolgim, visečim repom, ki je na koncu bel. Ravno tako opisuje roparico neki upokojeni orožniški stražmojster in posestnik na Koroškem, ki je videl roparico 10—15 korakov oddaljen med Breitenegom in Pakom, ko je pila. Ker ni imel puške, se je moral hitro umakniti. Neki gozdar, neki kmet in neki drvar zver ravno tako opisujejo. Ker teh 5 oseb ena druge niti ne pozna, se jim mora le verovati. Tudi dva dunajska loveca sta videla zver v daljavi 15 korakov. A ko sta jo zagledala, sta se ta-

ko prestrašila, da sta pozabila streljati in jo niti opisati ne moreta. Sam sem meril razdaljo od sprednjate do zadnje leve tace in znaša razdalja 68 cm, od tis tace je 12 cm dolg in 10% cm širok. V celem ogroženem gorovju so urejene telefonske postaje, postavljene po telefonskem oddelu 22. pehotne divizije. Telefonske postaje so v Gradcu, Käflachu, Gaberlu, Almwirtu, na Paku, Alpenkanizu, Weberwirtu in v Glashüttnu. Telefonsko postajo dobre tudi v Nemškem Lomču. Po moji sodbi, ki temelji na poizvedbah pri kmetih, lovecih, vojakih in orožnikih in po mojem prepričanju, se nahaja v ogroženem gorovju več roparic. Ker je zver trgala dne 15. p. m. živino na Brendl-plantini, potem pa na Kamperkoglu in na Hirschgasse. Reiu in so jo tu tudi videli, sklepam, da se bo od tu umaknila proti severu in bi kazalo, če bi jo tudi iz nasprotni strani, iz Lobnigga, gonili. Dopsnik sodi končno, da se bo umaknila zver na Gornje Štajersko.

Ako se to uresniči, potem bo nemški strah še večji in bodo tudi gornještajerski Mihelni začeli trepetati od strahu. V Gradcu in drugih mestih imajo razstavljenne posebne slike, ki predstavljajo v smesi lov na divjo zver. Prödajajo tudi posebne razglednice, na katerih predstavlja velik, našemljen pes o nega strašnega leva na zahodno-štajerskih gorah. Lovci, ki so čakali na zver, so, ko so jo zapazili, takoj zbežali in se poskrili. Eden se je skušal skriti in zariti v veliko planinsko travo, drugi je splezal na drevo, tretji pa pleza in skoči čez visok plot. Puške pa so vsi trije junaki pustili na mestu. Zver tudi uplijeva na nemške pesnike, ki zlagajo pesmi o „junaških“ činih nemških lovcov.

prva dolžnost vsake stranke, ki hoče res delati za blagor naše dežele in našega naroda. Priznati se mora, da je naše ljudstvo napredovalo in da je naša stranka napredovala z ljudstvom, da je ta stranka pospeševala napredek ljudstva po svojih močeh, da je vzbujala ljudsko samozavest, in sicer do zadnje pastirske koče, da je naša stranka odprla oči ljudstvu in mu dala zavest, da je tisti, ki ima odločevati v deželi.

In drug voditelj se je izrazil tako-le: Naš kmet je gotovo na jugu še eden najbolj podjetnih in najbolj pridnih in zato se bo povzdiga kmetijstva tudi dobro izplačala. Če se razmere, kakor se sedaj razvijajo, uredijo, potem je gotovo, da bo naš kmet igral na južnu važno vlogo.

Politični ogled.

Državni zbor še sicer nì sklican, toda vzdržuje se glas, da se bo to gotovo zgodilo med 15. in 20. oktobrom. Vlada in nemškonacionalna večina se bosta težko ustavljal sklicanju že zaradi uradništva. To postaja vedno bolj nevoljno, ker se ga zaradi zvišanja plač vleče že več let za nos, a zgodi se pa nič. Nemški poslanci se pri vladi pritožujejo, da jim uhaajo uradniki vsled te nezadovoljnosti v socialnodemokratični tabor. To bi se reklo, da so nemški uradniki zaradi zvišanja plač zmožni izpremeniti tudi svoje politično prepričanje. Da bi imeli mi Slovenci kaj denarja, bi si lahko Nemci kupili.

Stajerski deželni zbor. Pogajanja za dela zmožnost našega deželnega zbora se še vedno nadaljujejo. Kadar stranke menijo, da so že vsi mostovi razprtji, najde še cesarski namestnik vedno desko, ki jo položi čez prepad, da bi si nasprotina tabora prišla bliže. Danes, dne 2. t. m., ima Slovenski klub deželnosrborskih poslanec zopet v Mariboru posvetovanje o na novo mu predloženih predlogih za delazmožnost deželnega zbora.

Kranjski deželni zbor. Celo leto so se liberalci širokoustili, da bodo držali z našimi poslanci hud obračun, ko se bo zopet sklical deželni zbor. Dne 24. septembra se je res zopet sešel kranjski deželni zbor, toda obračun so imeli naši poslanci z liberalci in ne narobe. Najprej se je označila gonga proti Ljudski posojilnici, češ, da pri njej ni varen denar, kot čisto navadna liberalna lumparija. Liberalci so po izjavah deželnega glavarja in predsednika, da jamči za Ljudsko posojilnico cela dežela, zlezli pod klop. S par pohlevnimi medklci so vtaknili liberalci blamažo (osmešitev) v žep. Nato je prišel drug obračun. Liberalci so pred zasedanjem lagali okoli, da so se mora uvestiti dela na Završnici, kjer gradi dežela velike električne naprave. Deželni glavar je pa izjavil, kar je itak vsak vedel, ki je hodil ali se vozil mimo Završnice, da se dela nadaljujejo in se niso ustavila. Deželni odbornik dr. Lampe pa je dokazal, da je tudi nadaljnja trditev, da je deželni odbor naredil z nekim Tomažem Pavšlarjem kupno pogodbo zaradi električnih naprav ob Savi, le laž in obrekovanje. Tomaž Pavšlar je bil prej naš pristaš, a sedaj ko ne more narediti „kšefta“, je prestolil k liberalcem. Zato je dr. Lampe trdil, da je Pavšlar s krvim pričevanjem pred sodiščem v zadavi Glavne posojilnice na pravil vsprejemni izpit za liberalno stranko. Pri teh besedah so kajpada liberalci skočili vsi v zrak, kajti čutili so težo dr. Lampetovih besed. Kričali so: „Označil nas je za krievoprisežnike!“ In naredili so tak hrušč in trušč, da je moral deželni glavar prekiniti sejo. Ker se je med liberalci posebno grdo vedel poslanec Ribnikar, so ga iz ene seje izključili, in tudi liberalni poslanci so glasovali za izključenje. Ko so voditelju kranjskih liberalcev, dr. Tavčarju, očitali, kako lažljivo in neotesano pišejo o deželnih zadevah liberalnih listi, je zamahnil in vzdahnil: „Kaj cajtence!“ Iz tega se jasno razvidi, da celo najodličnejši liberalci ne držijo nič na svoje časnike.

Višoki vojaški krogi. V teh krogih se je letos zgodilo več zanimivosti. Pri manevrih na Češkem sta si stala nasproti general Aufenberg in general Bruderma. Aufenberg je bil naš prejšnji vojni minister in v odločilnih krogih ni vyzval več polnega zupanja. Zato so mu pri letošnjih manevrih dali najvišje poveljstvo čez eno armado ter mu postavili nasproti kot nasprotniku generala Brudermana, ki velja kot eden najbolj zmožnih avstrijskih generalov. Toda Aufenberg je tako dobro manevriral, da je vzel celo Brudermanovo armado, zato še sedaj ne bo šel v pokoj. Pač pa se govorja, da bo kmalu stopil v pokoj sedanji načelnik generalnega štaba, Konrad Hecendorf. Navajajo se za ta nameravani korak različni vzroki, kar je znamenje, da se za pravi vzrok ne ve. Pravijo, da gre v pokoj zaradi starosti, ali zaradi nesporazumljivosti s prestolonaslednikom pri letošnjih manevrih na Češkem, nadalje zaradi vohunov Redla in Jandriča itd. Prihodnji dnevi bodo pokazali, ali Konrad Hecendorf sploh gre v pokoj in če gre, se bo govorilo tudi izvedelo za pravi vzrok.

Nemška kmečka zborna preteklo nedeljo sta se tako-le obnesla: Pančev shod v Št. Mihaelu se je sicer vršil mirno, le čez klerikalizem se je zabavljalo prav po liberalnem uzorcu. In vedno še nekateri Nemci mislijo, da je Panc krščanski socialec. Tudi Stajerskega deželnega zborna so se spomnili ter hočejo imeti ali delo ali razpust. Nove želje to niso! V Gradcu pa je bil kmečki zbor bolj buren. Na shod so prišli tudi socialni demokratje ter metali v predsed-

stvo shoda vrčke, kupice, krožnike in kar so dobili v roke. Shod se je moral prekiniti in še-le, ko so kmetje socije natepli in jih postavili pod milo nebo, se je zborovanje lahko nadaljevalo. Na shodu je govoril tudi mariborski Francelj Girstmayer, ki sicer ni kmet, najmanj pa vzoren kmet, vendar je tokrat povedal resnico, ko je trdil, da je nemško časopisje sovražno kmetu. To mi že dolgo trdim, a Girstmayerjev „Štajerc“ take trditve zanikuje. Le kadar so sami med seboj, si nemški gospodje povedo resnico.

Nove vojaške zahteve. Vojna uprava zahteva zvišanje rekrutnega kontingenta (števila) za 40.000 mož ter obsežno preustrojbo artiljerije, zlasti pa trdnjavskega topništva. Vprašanje denarnega kritja naj se po nazorih vojaških krogov reši tako, da se vzamejo potrebne tozačevne svote iz blagajniških preostankov. — Glede vojaškega proračuna, ki bo predložen delegacijam, se zatrjuje, da bo obsegal za prvo polletje 1914 prilično 250 milijonov stroškov za armado, torej 25 milijonov več nego lanč, in 38–40 milijonov za mornarico; poleg tega pa pridejo še nove izredne zahteve za zgradbo ladij, ker je dosedanje tozadjevo izredno posojilo v znesku 312 milijonov že izčrpano. Delegacijam bodo predloženi tudi računi, koliko je stala Avstrijo zadnja mobilizacija.

Napadalec na hrvaškega komisarja Škrleca, Stefan Dojčič, je bil dne 25. septembra v Zagrebu obsojen na 16 let težke ječe. Predno so odpeljali obtoženca iz sodne dvorane, se je obrnil k poslušalcem in poslušal: „Živela Hrvatska! Živela svoboda hrvaškega naroda!“ Nato k sodnikom: „Za menoj pridejo drugi. Iz Amerike bodo prišli in dokončali moje delo!“

Ta dogodek priča, da preveva hrvaško ljudstvo hudo gnjev zoper svoje zatiralce Madžare in madžarone.

Na Balkanu. Boji med Albanci in Srbi so hujši kot se je prvotno domnevalo. Albanske čete, ki so pravzaprav podobne roparjem, napadajo srbska in črnogorska sela, pobijajo ljudi, oropajo vse, kar jim pride pod roke, in zopet izginejo. Albanci se ne borojo kakor druge armade, v skupni celoti, ampak so razdeljeni na čete po 500, 1000, 3000 ali največ 10.000 mož. Albancem poveljuje znani hajduk Isa Boljetinac. Oboroženi so Albanci z najboljšimi modernimi puškami. Od Dibre so se obrnile albanske čete proti severu in vzhodu. Požgali in razdiali so Albanci 23 srbskih vasi. Kamor pridejo albanske čete, požgejo vsa sela, prebivalstvo pa pomorijo. Strahoviti so bili boji pri vasi Galičnik, vzhodno od Dibre. Albanci oblagajo mesto Prizren. Srbska posadka v mestu znaša samo 2800 mož. Albanska oblegovalna armada šteje 6000 mož. V mesto prebiva tudi mnogo Albancev, kateri iz svojih hiš streljali na srbsko vojaštvo. — Albanci nameravajo, kakor kaže gibanje čet, udariti proti Skoplju in Bitolju. Glavna albanska sila stoji med Dibro in Strugo. Pri Kičevem, Strugi in Djakovici so zadnje dni Srbi Albance premagali. Na srbski strani je 300 mrtvih in 500 ranjenih. Albanske izgube so pa še mnogo večje. Iz Srbije prodirajo dan za dnevom nove vojaške čete na albansko mejo. Ves osebni in tovorni promet na železnici na jugu je ustanavljen. — Turki in Grki so se začeli močno prepirati. Turčija se upira, podpisati končni mir med Grško in Turčijo ter zahteva za-se otroke Kios in Mitilene, ki pripadajo po londonski pogodbni Grški. Iz Atene poročajo, da se Grki pripravljajo, da udarijo z novim nad Turke. Torej grško-turško prijateljstvo ni dolgo držalo.

Hinavski Francozi. Na Francoskem se vedno bolj množijo glasovi, da je treba stopiti zopet v zvezo s katoliško cerkvijo. V Parizu so imeli te dni obrtniki in tovarnarji sestanek, na katerem so izjavili, da se naj vlada zopet pobota z Rimom in naj da cerkvi zopet stare pravice nazaj. Ministrski predsednik pa je izjavil, da na to ni misli, pač pa hoče skrbeti za to, da se nasprostva med katoliško cerkvijo in Francijo ublažijo. — Mornariški minister Baudin je izdal odlok, da se francoske vojne ladje in mornarji udeležujejo v tujih pristaniščih katoliških cerkevih slavnosti. Minister izvaja, da gre za staro spoštljivo navado. Znano je, kako streže nemški cesar katoličanom v Palestini, da jih pridobi za-se; ravno tako goреči so tudi Italijani v svojih naselbinah. Francija, ki je za svoje krščanske naselbine toliko storila in je lahko na svojo zgodovino ponosna, ne sme radí pred sodka in liberalne nestrpnosti svojega stališča v tujini omajati. — Tako delajo liberalni Francozi iz dobčkarije. Doma pa zatirajo katoličanstvo, kar se da.

Preteča vojska med Kitajsko in Japonsko. Iz Pekinga poročajo, da je japonski poslanik opozoril kitajsko vlado, da dosedaj Japonska še ni sprejela zadoščenja za umorjene Japonce v Nankingu. Če Kitajska v 3 dneh ne ustreže japonskim zahtevam, si bo Japonska sama poiskala pravico. Deset japonskih vojnih ladij z moštvo za izkrcanje čaka pred Nankingom za uspeh tega ostrega pogoja.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

5. nedelja: 21. po Binkoščih. Roženvenska.
6. pondeljek: Brunon, spoznav, Fida, devica in mučenica.
7. torek: Justina, devica; Marko, grof.
8. sreda: Brigita, vdova; Simeon, spoznav.
9. četrtek: Dionizij, škof in mučenec; Abraham, očak.
10. Frančišek B., spozn.; Gereon in tovariši.
11. sobota: Nikazij, škof; Firmin, škof. *in vobr*

Duhovniške vesti. V pokoj je stopil kurat v moški kaznilični v Karlav-u, velečastiti g. M. Ljub-

ša, po 22letnem službovanju na omenjenem zavodu in se nastanil v Gradcu. G. Ljubša je naš rojak od Sv. Benedikta v Slov. gor. — Č. g. Anton Lassbacher, kaplan na Višmu, pride za mestnega kaplana v Celje. — Provizor č. g. Ivan Luskar v Št. Lenartu nad Laškim je nastavljen kot kaplan na Višmu. — V Kopru v Istri je dne 17. septembra po dolgi, jako mučni bolzni umrl č. g. Franc Kramberger, rojen v radgonski župniji dne 23. septembra 1863. Gimnazijo je dovršil v Varaždinu in Osjeku na Hrvaškem, bogoslovje pa je počasno v Gorici. V mašnika je bil posvečen dne 12. julija 1891. Služboval je nato v tržaško-koprski škofiji kot kaplan in zadnja leta kot kaznilični kurat v Kopru. Blag mu spomin! — V Gradcu je dne 30. septembra praznoval zlatomašnik, vpokojeni župnik graške predmestne škofije Karlau, č. g. Franc Ser. Größlinger svojo 95letnico. Rojen je bil dne 30. septembra 1819 pri Sv. Juriju v Slov. goricah. V mašnika je bil posvečen 27. junija 1845. Od aprila 1863 do 1. februarja 1904 je pastiroval v Gradcu.

Osebna vest. O. Benko Čirič, kapucin, je prestatyven iz Celja v Murau na Zgornjem Stajerskem. (V Lipnici in v Celovcu pa slovenskih duhovnikov pomanjkuje!) — O. Hilarij Perpar je prišel za predigarija v Celje.

* **Zivile Petrovče!** „Slovenski Gospodar“ je dobil te dni iz Petrovč v Savinjski dolini 20 novih plačajočih naročnikov. Savinjčani mečejo lažnjive liberalne časnike iz hiš in si naše naročajo. Katera občina ali župnija bo prava sledila a Petrovčam?

III. redna skupščina Slovenske Straže se vrši dne 12. oktobra popoldne ob 3. uri na Jesenicah. — Dnevnih red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo o loteriji. 5. Poročilo nadzorstva. 6. Razni predlogi. 7. Slučajnosti. — Opombe: Predlogi se morajo naznani vsaj 8 dni prej društvenemu vodstvu. — Podružnice imajo pravico, odposlati najmanj po dva zastopnika, podružnice, ki imajo nad 50 članov, pa za vsakih 50 članov še po enega zastopnika, ki imajo pravico glasovanja. Želeti pa je, da agitirajo podružnice za čim večjo udeležbo. Zastopnike določite takoj in sporočite njihovih imen na priloženem pooblastilu osrednjemu vodstvu. — Vlaki: Za Kranjsko je najprimernejši vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob pol 12. uri dopoldne. Za Koroško vlak, ki odhaja iz Celovca ob 11. uri 47 minut dopoldne. Stajerski udeležniki imajo v Celovcu in Ljubljani zvezo. Za odhod iz Jesenice so na vse kraje tako primerni vlaki. — Agitirajte za obilno udeležbo!

* **„Dajte nam nazaj usmiljenke v bolnišnici.“** Ta klic gre danes po Francoskem in razna okrožja v prošnjah nujno pozivajo vlado, da jim dovoli v bolnišnicah zopet vpeljati usmiljenke. Okraj Grenoble je pred kratkim poslal tako peticijo z 11.000 podpisom na vlado. V okrožju Montmartre v Parizu pa so imeli socialnodemokratični delavec velikanski shod, kjer so odločeno zahtevali od vlade, da naj v javnih bolnišnicah zopet nastavi usmiljenke, češ, te strežejo delavcem z isto ljubeznijo kot bogatinom. Bogatini se zdravijo v sanatorijih (posebnih bolnišnicah), in ker dobro plačajo, se jim tudi dobro streže. Delavci ne morejo plačati, zato se pa po bolnišnicah žejimi od strani strežnikov in strežnic grdo ravna. Res je: Samo ena ljubezen je, ki vse premore, in ta je krščanska.

Združene države v Severni Ameriki prosijo za jezuite. Na povabilo vlade Združenih držav se bodo podalo deset nemških jezuitov in usmiljenih bratov za misijonarje na Filipinske otroke, da tamkaj označujejo sv. evangelij divjakom v provinci Abra.

* **Spomini s katoliškega shoda.** Prijatelj J. L. nam piše: Mirno se pustijo v svojem teku živči ptice v zraku, ribice v vodi in te pa živali na kopnem. V tem smislu smo slišali 3 vekoslavne govorje. I. Dr. Ehrlih iz Celovca biča naše sovražne nasprotnike Nemce, ki puste Turkom in Lahom pravico eksistence (obstanka), le nam Slovanom, zlasti koroškim Slovencem, ne pustijo dihati na domači grugi. — II. Dr. Brejc dokazuje iz starega in posebno novega zakona v navdušenem govoru, da smo Slovani od Boga stvarjen narod, po Kristusu pa kristjani, da branimo svoj narod in kristjansko vero. — III. Dr. Hohnjec dokazuje: Um in pamet nam opravičuje, da le ena je resnica, ta je Kristus, katerega so zavrgli Judje in neverni liberalci, kojemu pustijo celo Turki v koranu častno mesto. Kristjan, odločno na dan!

* **E, kaj cajtence!** V deželnem zboru kranjskem so očitali katoliški poslanci generalu liberalcev, dr. Tavčarju, da liberalni časopisi drugače pišejo kakor liberalci v deželnem zboru govorijo. Na to je dr. Tavčar s polnim zaničevanjem na liberalno časopisje vskliknil: „Kaj cajtence!“ General liberalcev sam označuje svoje lastno časopisje kot lažnjivo in ničvredno, zato pa je čudno, če še kdo od pametnih ljudi na liberalno časopisje sploh kaj da!

* **Liberalci lažejo.** Liberalcu verjameli le toliko, kolikor so videli in veš. To velja tudi o liberalnih listih. Kljub temu se še najdejo ljudje, ki verjamejo, kakor liberalci govorijo in pišejo. Tako so na Kranjskem uprizorili liberalci veliko agitacijo proti Ljudski posojilnici, ki je v rokah naše stranke, češ, da ni varno pri njej. V deželnem zboru kranjskem pa sta izjavila c. kr. deželnih predsednik baron Švarc in deželnii glavar dr. Šušteršič, da nobena posojilnica ni tako varna kakor Ljudska, ker za njo jamči cela dežela. Vrhuta tega je pri Ljudski posojilnici vse poslovanje v najboljšem redu. Zakaj pa liberalci tako postopajo proti Ljudski posojilnici? Vođi jih bleda zavist. Ljudska

posojilnica je velikanski denarni zavod, ki ima na leto čez 80 milijonov krov prometa in stanje vlog znaša čez 22 milijonov. Liberalne posojilnice pa so nekatere okradene, druge vsled nezaupanja suhe.

* Nemško in liberalno divištvvo. Pretečeno nedeljo so se mariborski Orli povodom slovesa 6 bratov-Orlov, kateri gredo k vojakom, udeležili v baziliki Matere Milosti skupnega sv. obhajila ter so pri pozni božji službi stregli v orlovske uniforme. Ljudem, celo poštenim Nemcem, se je lepo obnašanje vrlih Orlov dopadlo. Ko so se vračali Orli od službe božje, so začeli liberalni slovenski študentje in Sokoli življati ter psovati Orle. S tem so opozorili Nemce, kateri so se navalili z vso silo na naše Orle, ki so korakali mirno naprej. Nemškutarski komiji in študentje so z gorjačami šli nad Orle. Naši fantje so se dobro branili in so z golimi pestmi prizadigli nemški fakinaži močne spomine. Pred „Pomočniškim društvom“ se je navalilo nad Orle več stotin pouličnih nemških vagabundov. Prišlo bi bilo gotovo do krvavih pretegov, ako bi ne bil prišel slučajno na lice mesta poslanec dr. Verstovšek, kateri je zdvijani nemškutarški in liberalni množici z odločnim nastopom ustavil pot. Korajža Nemcev in liberalcev je res velika. Prvi se n. pr. bojijo zverine, ki jim mori živino v gorah, kot hudič križa, tukaj pa hočejo, ko jih je na stotine, pokazati svojo korajžo na divjaški način napram prešici slovenskih mladenečev! In liberalci! Ko se je šlo pred kratkim za obstoj slovensko-nemške šole v Krčevini, kjer je trebalo odločno nastopiti proti Nemcem in nemškutarjem pred vratmi Maribora, se niti eden liberalec ni upal pokazati. Bali so se zamere pri svojih zaveznikih. Liberalni Sokoli s svojimi glavarji, dr. Rosino, dr. Pifkotom in dr. si ne upajo javno na ulico v sokolski uniformi. V culici ali pod plaščem imajo skrite svoje rudeče srajce, le če je treba nastopiti proti bratu-Slovencu, tedaj so korajžni, ko vedo, da jim bodo prihiteli zavezniki nemškutarji in Nemci na pomoč! A povemo vam: naši Orli se ne bojijo ne vas, ne nemškutarskih pouličnih barab, to so pokazali naši fantje dne 28. septembra.

* Liberalno gospodarstvo je že rodilo po celiem Slovenskem najslabejše sadove. Liberalci na Kranjskem imajo na svoji kosmati vesti Glavno posojilnico; na Goriškem so liberalci zakrivili polom v Trgovski obrtni začrnik; pri nas na Štajerskem se vsled slabega liberalnega gospodarstva vije v najhujših gospodarskih bolečinah Celjska Zveza. Sploh, kamor se ozremo, povsod vidimo pri liberalcih slabo gospodarstvo. — Liberalcu ni ničesar zaupati.

* Soc. demokratie in bogastvo. Po svojem časopisu hujskajo rdečkarji kaj radi proti cerkvi in njemu navideznemu bogastvu. V svojem taboru pa imajo ljudi, ki so neizmerno bogati. Znano je, da zasluzijo voditelji dunajskih rdečkarjev, dr. Adler, Austrelitz in drugi, na leto po več kot 30.000 K. Nedavno je umrl voditelj nemške socialne demokracije, Bebel. Bil je po svojem poklicu strugarski pomočnik. Govoril je na svojih shodih vedno proti kapitalistom, proti bogastvu cerkve in duhovnikov. In glej spaka! V oporoki je zapustil svoji hčeri ogromno premoženje, namreč 937.500 frankov, torej malo manj nego cel milijon. Bebel sam kot masten kapitalist je nastopal zunaj vedno proti kapitalistom. Taki so voditelji rdečkarjev!

* Narod beži v Ameriko. Od 1. aprila do zadnjega avgusta, odkar je nastopila v Ljubljani državna policija, ki ima nadzorstvo nad prodajo voznih kart v Ameriko, je kupilo samo pri ljubljanskih izseljeniških agentih vozne karte 5800 oseb. To je najvišje število v tako kratkem času petih mesecov, od kar hodijo naši ljudje v Ameriko. To ni več izseljevanje, to je beg naroda v Ameriko.

* Tihotapci še žive. Po Trstu se puši posebno mnogo vtihotapljenega inozemskega tobaka, s čemur je zelo oškodovana avstrijska država. Tuji tobak pusišo ali zasebniki, ki so ga oskrbeli sami, so pa trgovci v Trstu, ki tržijo s tujimi, nezacinjenimi cigarettami in tobakom. Tako je zapala pred mesecem policija nekega Canarutta, ki je oškodoval avstrijsko drž. blagajno na tak način za okroglih 120.000 K, in pred kratkim pomorščaka Medanicha, ki ga tudi sumijo, da je imel za kakih 5000 krov prometa.

* Vojaška godba slovenskega polka v Skadru. Vojaška godba 87. pešpolka v Pulju je določena za Skader ter bo tam začetkom oktobra. Godba tega polka je bila svoj čas tudi na Kreti. V Skadru sta imeli godbo doslej angleška in italijanska posadka, sedaj bo tudi avstrijska godba godla Albancem.

* Velikanska škoda vsled neurja. Uradno se poroča, da so napravile letosnje povodnji in deževje v Galiciji 266 milijonov krov škode, in sicer na polju 210, na cestah 15 milijonov, ostaneck pa odpade na poskodovana poslopja, utopljeno živino in na druga opustošenja.

* Letošnja vinska letina na Hrvaškem bo vsled ugodnega vremena v zadnjem času glede kakovosti dokaj dobra. Kmečki mošt bo imel 13–16% sladkorja, na veleposestvih pa 16–20%. Pridelalo se bo pa vina za 20–30% manj nego lansko leto. Kar se tiče cen, so doslej nekatera veleposestva stavila ponudbo po 33–35 K za hl mošta takoj izpod stiskalnice.

* Tržno poročilo. Deževno vreme zadnjih dni skrajno slabo upliva na razvoj vinskih cen. Vinogradiščni tožijo, da grozdje zelo gnije. Mnogi so pričeli že s trgovijo. Cene za vinski mošt se sušejo med 32–70 vin liter. Mariborski vinotržci obljubujejo baje „na vago“ 4–8 vin. nač stopinjo (%). — Cena živini je neizprenjenena. — Enako je tudi pri žitni trgovini. Edino cena koruzi je nekoliko padla. — Cene za

seno in slamo so v Gradcu sledče: sladko seno (100 kilogramov) K 9'50 do K 12'—, kislo K 9'— do K 11'—, slama K 6'— do K 7'—. — Tovarnarji volne zvišajo ceno svojim izdelkom s 1. novembrom za 2–8 vin. pri metru.

* Naš podlistek. Opozarjam naše čitatelje, da prinesemo prihodnji zanimivo povest „Junakinja“. Ko bo ista končana, pa izpod peresa remšniškega Janaša „Cvet ljubezni“. Upamo, da nam naše povesti privabijo še več novih narodenikov.

* Stajerska na Slov. Straža: Nabran na primicijo ē. g. Janko Slaviča na Čvenu pri Ljutomeru, 45 K; nabrala Mička Kranjc iz Ljutomera na delkiškem shodu v Središču 12 K 40 vin.; Josip Kolarič župnik Šmartin na Paki 20 K; po ē. g. Janku Širec, kapelan na Vrškem, nabran na sedmini Antonije Grabner 3 K; Frid. Repolusk, župnik v Št. Vidu nad Valdekom, iz nabiralnika 5 K; podružnica Hoče pri Mariboru 7 K 4 vin.

* Za Slov. Stražo je darovala vesela družba v Celju 14 kron; podružnica v Celju, iz nabiralnika, 11 kron.

* Slabe letine kmetovalec lahko prepreči. V praksi se je izkazalo, da so zimske seteve, ki so se krepko gnojile s Tomazevo žlindro, mnogo bolje prezimile, sploh da so se bolje upirale slabemu vremenu in škodljivcem. Poleg hlevskega gnoja je gnojje s Tomazevo žlindro k jesenskim setvam v razmerju 400 kg za hektar za dosdgo najviših dohodkov izredne važnosti. Brez gnojenja s hlevskim gnojem se bo do datek Tomazeve žlindre na 500–600 kg zvišalo; ob enem pa se bo dalo primerno gnojenje dušika in kalija.

* Vesela dan je vedno dan žrebanja za onega, ki kupi turško srčko ter z njim zadene glavni dobitkov po 402.000 ali 200.000. Ker vsaka srčka mora zadeti, zato jo z mirno vestjo príporočamo v nakup vsakomur, ki hoče svojo srčko poskusiti s srčko, kajti če se mu že ne pripesti glavni ali drugi vecji dobitek, dobri v obliki najmanjšega dobitka vecji del, s prodajo srček v doglednem času pa tudi ves, za njo izdan denar nazaj. Turške srčke so tedaj manj nevarna loteria, obenem pa tudi varna hranilnica, ter je ni druge srčke, ki bi se v tem oziru mogla z njim primerjati. Mesečni obrok za turško srčko znaša samo 4 K 75 vin. Kdor pa si hoče upanjo na dobitek zvečati, ta naj poleg turške srčke naroči še izborno srčko italijanskega rudečega križa proti mesecnemu odplačilu po 6 krov. Naročila sprejemajo in pojasnila dajejo za Slovensko Stražo g. Valentijn Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19, in vsi njeni sotrudniki po deželi. Naročajte le po posredovanju Slov. Straže, pa ne bodete varani in oškodovani!

Kolera.

V Galiciji se kolera še vedno razširja. Natančnejših podatkov o razširjanju kolere, katero so zanesli v naše severne kraje rezervisti, ki so se vrnili z juga, seveda ne dobimo. Gotovo pa je, da se kolera vedno bolj razširja vkljub vsem, še tako strogiem zdravstveno-varstvenim odredbam. Še hujše razmere vladajo v tem oziru na Hrvaškem. V zadnjih dneh je bilo naznanjenih deželnih vlad 38 novih slučajev kolere, med katerimi je umrlo 8 bolnikov, pri katerih so dognali kolero. Sploh se kolera v deželah, v katere so se vrnili rezervisti, vedno bolj razširja, in batu se je, da ne napravi ta pojed še več škode, kot jo je napravilo vpoklicanje rezervistov na naše južne meje. Zato je dolžnost zdravstvenih oblasti, da zastavijo vse svoje moći in sile, da nas obvarujejo vsaj pred to nesrečo.

Novejša poročila pravijo, da je na Ogrskem obolelo te dni na novo 11 oseb, na Hrvaškem 26 in na Rusko-Poljskem 8 oseb. — V Pragi je umrla za kolego 68letna vdova Fanča Naldi, ki je pripravovala iz Bosne. — Po 1 novi slučaj kolere se je pojavil v Sarajevu, v Doboju in Oporzecu v Galiciji.

Slovenci!

V soboto ob 8. uri zvečer priredi S. K. Z.

javen društven shod

v Mariboru s sledečim vsporedom:

1. Zakaj napadajo „Orle“? Govori br. Žebot.
2. Naša strkovna organizacija. Govori dr. Veble iz Celja.

Katoliški Slovenci! Pridite v velikem številu k temu zborovanju, na katerem hočemo protestirati proti zadnjim napadom na naše „Orle“. Obenem je zborovanje velevažno za organizacijske zadeve kat.-nar. delavcev.

Mariborský okraj.

m Maribor. Članom mariborské in okoliške skupine Jugoslovanske Strokovne Zveze se naznana, da je v soboto, 4. okt., od 6.–8. ure zvečer v Zadružni Zvezi mesečno vplačevanje.

m Maribor. Občni zbor Dijaške kuhinje se je vršil dne 25. septembra pod predsedstvom g. dr. Mlakarja. Natančneje poročilo prinesemo prihodnji.

m Sv. Peter pri Mariboru. Pretečeni teden je našel v grmovju pri Dravi naš župan g. Lorber človeško glavo, samo lobanje, in zraven nje še tudi spodnjo čelust. Spravil jo je na pokopališče. Seveda se ugniblje na vse strani, čegava je ta glava. Nekateri pravijo, da je mogoče od onega policaja, ki je ravno pred 10. leti dne 13. septembra 1903 z hrvjo vred padel v Maribor v deroče valove Drave. No, če bi bila na njej še kapa, bi verjeli. Sedaj pa le Bog ve, čegava je glava in kje je ostalo truplo. Revni duši pa daj Bog večni mir in pokoj!

m Ploderšnica. Dne 8. oktobra t. l. ob 11. uri dopoldne se vrši v sobi št. 5 c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru javna dražba občinskega lova Ploderšnica za čas do 30. junija 1916.

m Drvanja. Dne 9. oktobra ob 9. uri dopoldne se vrši v občinski pisarni pri Sv. Lenartu javna dražba občinskega lova Drvanja za čas do 30. junija 1916.

m Sv. Anton v Slov. gor. Prireditve, ki smo jo obhajali v nedeljo, dne 8. septembra, je bila nekaj tega, česar še nismo doživelni pri Sv. Antonu. Vse je

izvršilo svojo nalogu tako popolno, da smo se vsi čudili. Petje in igre so nas presenetile; ljudstvo je bilo toliko, da je zmanjkalo prostorov. Zategadelj se je društvo odločilo, da bo ponovilo obe igri dne 12. oktobra. Na to že sedaj opozarja svoje prijatelje, ker se posebna vabila ne bodo razpošljala.

m Ruše. Veselica, katero so priredili vojaki-novinci dne 21. septembra, se je kaj lepo obnesla. Da je bilo zabave dovolj, se imamo zahvaliti pevskemu zboru v Rušah in domači godbi. Zelo je dopadel tudi govor mladega vojaka-novinca.

m Maribor. Naš Orel ima v nedelje, dne 5. oktobra ob 2. uri popoldne predavanje. Bratje pride!

m Slov. gledališče v Mariboru. Letošnja V. sezona (doba) slov. gledališča v Narodnem Domu se otvoril v nedeljo dne 5. oktobra ob pol 8. uri zvečer s češko dramo „Žetev“.

m Za dij. kuhinje v Mariboru so darovali naslednji p. n. dobrotniki: dr. Fr. Lukman, profesor, namesto vence na grob † prof. Robiča 10 K; Mihail Sevnik 5 K; dr. Rosina 14 K; Podvršnik Florjan, posestnik pri Sv. Martinu 5 K; Močni Franc, kaplan 5 K; za kruh sv. Antonia 7 K; Horvat, kmet od Sv. Lenarta 25 kg fižola, 15 kg moke 3 kg zabelja, 1 vrečo krompirja, 15 glav zelja. Vsem dobrotnikom Bog plati. Novo šolsko leto se je začelo, potrčalo pa je že tudi čez osmedeset dajakov na vrata dijaške kuhinje, da bi dobili obed. Prosimo toj prisrčno v imenu mladine za obilno podporo.

m Slov. Bistrica. Za Slov. Stražo so nabrali 5 K mlašenici izobraževalnega društva v Slov. Bistrici ob prilikli odhodnicu vrléga mladjenca Franca Leskojarja k vojakom in pri posloviti Fr. Obersne ob samskoga stanu. Zivela „Slovenska“ Bistrica.

Ptujski okraj.

p Ptuj. V sobotnem „Slovencu“ beremo sledečo zanimivo novico: „Ubegli nemški tovarnar, Tovarnar usnja, Pirich v Ptuju, je bil zasledovan po sodniji rađi goljufivih dejanj in podjetij. Izdana je bila za njim tiralnica. Mož je mnogo nemških tvrdk, bank in ptujskih ter mariborskih nemških denarnih zavodov obremenil z neiztirljivimi tisočaki. Njegova tovarna je, kakor znano, dvakrat pogorela. Prišlo je baje tako daleč, da ni dobil izplačane vse zavarovalne svinete. Te dni je Pirich brzojavil iz Buenos Airesa (v Ameriki), da je srečno utekel avstrijski roki pravice. Seboj ima baje več desettisočakov. Nemški listi molčijo, molči „Stajerc“, molči Ornig, ‘molčijo vsi drugi „Stajerc“’ krušni očetje. „Stajerc“, ki tako rad prijema „klerikalce“ v Slovence radi kake malenkosti, tukaj pometaj, tukaj se špeglaj! V tvojem taboru smrdi! Reši, če moreš, očisti ga, reci, da je mož poštenjak, če moreš! Pravijo, da Pirich sledijo še drugi slučaji enake vrednosti.“ — Pa še eno g. urednik. Pred kratkim je bila v ptujski okolici prodana po prisilni dražbi lepa kmetija. Ne vinarja ni kmet dvignil; še dolgovi so izgubili. Bilo pa je tako: V hišo sta zahajala „Stajerc“ in „Narodni List“. Stari je zahajal v ptujske šnopsarne, otroci pa so se družili z liberalnimi petelinami in škrči. Gospodarstvo je bilo pod psa. Nihče ni delal. Stari je pil, mlađi pa so pili, plešali in igrali. In sedaj? Kmetijo je kupil ptujski nemškutar, oče je umrl pijan za plotom, otroci pa so se razteplili na vse 4 vetrove. Nimajo več domovja. Ob njega jih je spravilo nemškutarsko in liberalno časopisje.

p Iz ormoškega okraja. Volitve za okrajni zavod so razpisane. Volitev se vrši po sledečem redu: veleposestvo voli v sredo, dne 8. oktobra. Začetek ob 8. uri zjutraj; veletrgovina v četrtek, dne 9. oktobra, ob 11. uri; skupina trgov in mest v petek, dne 10. oktobra, in kmečke občine v soboto, dne 11. oktobra, ob 9. uri dopoldne.

p Središče. Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira in izza kulis, hoče Olepševalno društvo v Središču ob novem letu imenovati g. Fr. Serajnika svojim častnim članom radi velikanskih zaslug, katere si je pridobil na polju svojih „nagovorov“ na „klerikalce“. Vendar stvar še ni popolnoma pod streho. Prioveduje se, da je od novega leta do 1. septembra baje prav „lepo nagovoril“ v 1766. slučajih 1009 „klerikalcev“, liberalci pa zahtevali 2000 slučajev. Upamo, da g. Serajnik to število in to čast doseže.

Ljutomerski okraj.

1 Ljutomer. Na kvatno soboto, dne 20. septembra, so se zbrali novoizvoljeni udje okrajnega zastopa, da si izvolijo odbor. Za načelnika je zopet izvoljen g. Jože Rajh, kmet na Moti, katerega je liberalna časnikarska nesnaga nedavno tako ostudno grdo napadala; za namestnika je izvoljen g. Franc Sršen, trgovec v Ljutomeru, ki je tudi odbornik iz veleposestva. Iz industrije je izvoljen g. Ozvald Höningman, iz trgov pa g. Anton Prelog, posestnik v Veržeju; iz občin g. Franc Dunaj, kmet v Cezanjevcih. Iz plenuma g. Anton Heric, kmet v Vučji vasi, in g. Franc Štuhec, kmet v Logarovcih. Vidi se, da je zopet okrajni zastop v rokah pristašev Kmečke Zveze, in kakor osebe v odboru, tako tudi ostali udje okrajnega zastopa jamčijo, da bodo delali za napredok okraja. Zgodila se je sicer zdatna izpreamemba, in sicer, da jih 8 ni več v okrajnem zastopu; nekateri se namreč niso dali več voliti, nekatere pa so volilci odslovili in jih z drugimi nadomestili. — Liberalni in slogaški zgargari so seveda s potekom volitve nezadovoljni. Verjamemo!

1 Veržej. „Narodni List“ v št. 38 poroča, kako je „klerikalec“ F. K. v pisanosti napadel s koso tržana Kotnika. Kakor je napadel ta pijanc mirnega sostrzana, tako podli dopisnik našo stranko, zato Vam damo tudi zasluženi odgovor. 1. F. K. ni nikakšen „klerikalec“, ampak v trgu znan šnopsar. 2. Ce ga hočete liberalci prišti nam, vam povemo, da ni ravnal po naših „klerikalnih“, to je krščanskih naukih, ampak po liberalnih. Malo pred tem dogodkom je predsednik „Sveto vojske“, dr. Kovačič, tukaj imel govor zoper pisančevanje in svaril zlasti pred šnopsom. F. K. ni bil med poslušalcem, ampak med tistimi, ko so se norčevali iz boja proti žganjevitju. Pisančevanje obsoja krščanstvo, zoper pisančevanje piše skoro v vsaki številki naš list, na čelu „Sveti vojski“ zoper pisančevanje je katoliški duhovnik dr. Kovačič; kdor se torej drži „klerikalnih“ naukov, ne sme biti pijane. Nasprotno ima „Narodni List“ v vsaki številki naznanila veselic, kjer je ob koncu prosta zabava in ples, zoper pisančevanje pa ne najdemo ničesar. Vzgled pisančevanju so liberalni Sokoli, ki pri svojih izletih pijejo, kolikor koža drži. Pri zadnjem izletu v Veržej so ljutomerski Sokoli to kaj sijajno dokazali. Liberalci, ki ne verujejo v Boga, ne v večnost, ki ne pozna božjih postav, tudi ne vidi nič boljšega, kakor da pisančuje. Ce torej hočete propadlo šnopsarje ločiti po strankah, jih iščite najprej med seboj. Ali razumete?

1 Ljutomer. Lepo je gledati našo mladino, kako hoče letosne sv. leto posvetiti sv. Križu. Udeležuje se cerkevih slovesnostij, ki se vrše v ta namen, a poslavljajo znago krščanstva tudi v društvenem življenju. Še le pred 14 dnevi so priredila na dekleta Konstantinovo slavnost, prihodno nedeljo nas pa vabijo mladeniči na isto slavnost. Igrali bodo namreč v dvoranu gospa Kukovec igro „V tem znamenu bož zmagal“. Ker se bodo to pot pokazali večji del novi igralci in je igra po vsebin zelo lepa, se pričakuje in prosi za obilno udeležbo. Začetek ob 7. urici večer. Vstopina po navadi.

1 Kmet padružnica v Vučji vasi priredi v nedeljo, 5. oktobra popoldne ob 2. uri v šoli zborovanje na katerem govori potovalni učitelj g. Pirstinger o trgovini in o umenju kletarstvu. Seboj prinese tudi sadje raznih jablan in hrušek, ki se priporočajo za tukašnje krsje, da si je lahko vsakogled ogleda. Pridite kmetovalci mnogobrojno!

Slovenjgraški okraj.

s Smartin pri Slovenjem Gradcu. Nekaj novega. Kontumaca se bo morala proglašiti v Slovenjem Građcu. Slovenjgraški Nemci se namreč hudo grizejo med seboj. V torek, dne 23. septembra, so bile občinske volitve, pri katerih sta si stali nasproti 2 stranki: bolj zmerna, ki je bila dosečaj na krmilu, in zgrizeno nemška, ki bi najraje potopila vse Slovence v žlici Mislinje. Njeni glavni stebri so zdravnik dr. Harpf gostilničar Schuller (Šolar), kojega gostilno z občudovanja vredno vnemo obiskujejo okoliški Slovenci, in trgovce papirja, raznih drobnarij, posebno pa „Štajerca“, Bastianschitsch (beri: Bastijančič). Končni izid občinskih volitev je bil ta, da se dr. Harpfu ni izpolnila srčna želja, sedeti med slovenjgraškimi občinskimi očetji, da bo torej tudi za naprej samo od zunaj smel si ogledovati zbrališče mestnega občinskega zastopa. Schuller pa in Bastianschitsch, ki sta bila dosečaj občinska zastopnika, sta bila pri volitvi spoznana za nevredna, da bi še zanaprej smela sedeti med onimi, ki vodijo usodo slovenjgraškega mesta. Je sicer hudo, dobiti tako nezaupnico, ali: „Kdor drugim jamo koplj...“

s Velenje. Tukajšnja skupina J. S. Z. je priredila v nedeljo, 28. sept., delavski shod. O ciljih naše organizacije in o škodljivosti socialne demokracije je govoril predsednik štajerskega okrožja J. S. Z. Fr. Žebot. Shodu je predsedoval ruder Vinko Zajc. Popoldne se je vršila v Društvenem Domu ljudska veselica. — Po delavskem shodu je isti govornik govoril o naših kmečkih gospodarskih organizacijah. Pojasnil nam je posebno zadružno prodajo živine ter priporočal kmetom, naj pristopijo k Osrednji zadruži za vnovčevanje živine v Mariboru.

s Sv. Anton na Pohorju. Dne 20. septembra je nenadoma umrla blaga žena in skrbna gospodinja Klara Zavrnšnik, p. d. Zapečnica, v 66. letu svoje starosti. Sreča blage pokojnice je bilo plemenito. Radošarna je bila do revežev, nobeden ni brez daru odšel. Bila je pa tudi vzorna gospodinja, kakoršnih je malo. Živila je v miru z vsemi sosedji. Pogreb je bil jako slovesen. Ogromna udeležba je pričala, da je bila ranjka v obče priljubljena. N. v m. p.!

s Smartno pri Velenju. Dekliška Zveza ima to nedeljo, 5. oktobra svoje redno mesečno zborovanje. Ker so bila zadnjic dekleta razletela na razne strani, pričakuje se tokrat obilne udeležbe.

Konjiški okraj.

k Konjice. Mesto poštnega sela v trgu je dobil g. Jože Jevšenak, pošten in vrl mlad posestnik na Blatu. — Nad 90 vojaških novincev se te dni poslavljajo iz konjiškega okraja — in iz konjiške nadzupnije med drugimi tudi 3 vrlj udje Bralnega društva — F. Strmšek, F. Skerbinšek in J. Hren. Posebno Franc Strmšek je bil več let delaven odbornik in ga bodo mogočno pogrešali. Fantje, vse dobro vam želimo! — Gospodu uredniku sem mislil poslati en lep jabolčni cvet, pa ni bilo časa.

k Zreče. Pri mesečnem shodu Dekliške Zveze so govorile: Načelnica Lamut Barbika, Bogatin Mimika, Komperšek Ana, Orož Tončika.

k Brinjeva Gora. Posestnik Podkrajšek Egidij se je s tovaršem vračal z lova. Ob rami viseča puška je potoma zadelna na neko korenino ter se, ne da bi bil petelin napet, sprožila in lovcu po nesreči odstrelila kazalec desne roke.

k Loška Gora. Tu je umrl mladenič Višnar Matija, star 25 let, član Marijine Družbe in domoljubne obitelji. Svetila mu večna luč!

k Sv. Duh-Loče. Naše občinske volitve so za poslinemške kljukce ugodno izpadle. Volitve so minule dne 3. aprila t. l. Po navaidi se voli novega župana v 8. ali 14. dneh, pri nas v Ločah se pa še zdaj ne zmenijo za to. Ne vemo, ali je županski stolec takoj s smolo namazan, ali so se pa županove hlače takoj močno prilimali, da ne morejo ž njega. „Stolec se maje.“ Potegujejo se baje tudi drugi trije za županski stolec, posebno ga pihne neki „velikan“, znani „Štajcer“ agent. Pa jim baje ne bo ratalo.

k Konjice. Dekliška Zveza ima svoj redni mesečni sestanek v nedeljo, po rožnivenski procesiji. Dekleta pride.

k Zreče. V nedeljo, 5. t. m. po večernicah je mladenički sestanek. Mladenci, pride polnoštevilno, imamo se marsikaj pogovoriti.

k Zreče. V nedeljo, dne 12. oktobra po večernicah priredi Mladenčko-Dekliška Zveza Konstantinovo slavnost. Na vsporedi je slavnostni govor tujega govornika, petje, igra „Krčmar pri zivtem rogu“, uprizorijo mladeniči in „Sv. Cita“, uprizorijo dekleta. Čedbo oskrbijo domači tamburaši. Prijatelji poštene zabave, prihitite ob tej priliki na izlet v Zreče.

Celjski okraj.

Celjski in okolisci Slovenci, v nedeljo, dne 5. oktobra popoldne h „Belemu volu“.

Celje. Dne 23. septembra je šlo več splavov tod mimo proti Zagrebu. Blizu Zidanega Mosta štrli iz Save velik drevesni štor, katerega se je mogočé izogniti le, če se pridno vesla na stran. Prvi splavovi so srečno prišli mimo nevarnega mesta, med tem ko je splav, katerega sta vodila Janez Vratenar in Jožef Pečnik iz Gornjega Grada zadel s tako silo ob štor, da se je splav raztrgal in sta Vratenar in Pečnik pada v vodo. Prvi se je rešil, med tem ko je drugi izginil v valovih. Trupla še niso našli.

c St. Jurij ob juž. žel. Liberalcem delajo tržke občinske volitve mnogo skrbi in truda, sedaj kličejo na pomoč postavo, paragrafe, dr. Kukovec, dr. Sernea, zdravnika iz Celja; med vsemi je pa najbolj potreben za liberalce dr. Sernea, ker sicer ne vemo, kako bo z njimi pametjo. Samo smolo imajo s svojimi občinskim zadavami; enkrat se ti veseli zmage, drugič vsi odstopijo, potem zopet kandidirajo itd. Kdo jih naj razume v tej zmešnjavi? Na kandidatno listo se ne morejo zediniti, ker bi bil vsak rad župan in ne privošči drugemu te časti. Zadnjič so celo ravnatelje kmetijske šole izbacnili iz svoje kandidatne liste, čeprav jim je gospod Belle vedno zvest pri liberalnem delu. No, g. Belle je pa vkljub temu lahko ponosen, ker je dobil 1 glas, beri eden glas, pri občinskih volitvah, in še za ta glas g. Belle dobro ve, kdo mu ga je dal. Kaj ne g. Belle, to je smešno. Veliki zvonec pri teh volitvah nosi Herman Kincl, odpadnik od „klerikalne“ stranke. Da je ta odpadel, je po izjavlju njegove žene krivo to, da ga je še sv. Duh ob pravem času razsvetil. Razsvetil ga je pa najbrž dotični dan, koso ga od alkohola „sladko ginjenega“ spremiljali z godbo domov. Sicer bomo pa imeli o Hermanu še itak čas pisati. Da Jože Drobnič nima miru ob volitvah, to je razumljivo. Letos so ga volitve še bolj zdelale, ker na dan volitve mu je ležala edina hčerkka na mrtvaškem odru, a vkljub temu se je tako brigal za volitve, da smo z glavami zmajevali, in ko so bili liberalci poraženi, padel je od žalosti v nezavest. Liberalci se družijo tudi z nemčurji, ker jim je dala glas M. Schescherko. J. Čretniku je županski stolec odletel po krvidi „klerikalcev“. Dobovišek se je pa že veselil kot nov župan, pa županil najbrž nikoli ne bo. Če si pa on domišljuje, da je župan, mu pa radi prisvoščimo to veselje. Prihodnjo soboto se zopet vidimo in videli vas bodemo popolnoma premagane. Do tedaj pa le uživajte božje darove, da boste lažje pretrpele smrtni udarec liberalizma v trgu St. Jurij.

c Dobrna. Pašniška zadruža. Dne 22. septembra je konzulent za živinorejo in pašništvo, gospod R. Kukutsch, po naročilu ministrstva obhodil St. Joške planine in si ogledal posebno 2 posesti: Jarnejčevo in Florjanečevo, ki sta naprodaj in ju namerava za druga kupiti. Gospod konzulent je bridko tožil nad zanemarjenostjo teh krasnih planin, kjer je zakopano ogromno bogastvo, pa žal leži tukaj brez koristi. Obljubil je zadruži izdatno pomoč in smemo upati, da bo

v doglednem času kljub rovanju naših nasprotnikov tudi naš kmet deležen darov, ki jih ministrstvo v prid kmetijstvu vsako leto dovoli. Čas bi že res bil, da bi se prizadevanje in trud načelnika zadruge poplačal s tem, da bo zamogla zadruža delovati v prid ubogemu živinorejcu.

Vojnik. Pač velik razloček je med zapitim in izgubljenimi mladeniči in mladenkami ter med takimi, ki se izobražujejo po naših izobraževalnih društih! To smo čutili zlasti v nedeljo pri lepo uspeli Konstantinovi slavnosti Izobraževalnega društva. Zbor prostih, a izvežbanih fantov in deklet, nam je zapel lepo pesmico: „Slovan na dan!“ Dekleta pa so med splošnim odobravanjem občinstva uprizorila 2 šaloigri „Pri gospodi“ in „Boj za doto“. Slavnostni govornik vel. g. Josip Pečnik pa nas je navduševal za neomajenost v veri in narodnem prepričanju. Le prekmalu nam je minila prelepa slavnost. Da bi vendar vsi starši že enkrat izprevideli, kjer se res prav izobražujejo njih otroci, ali žalibog so še mnogi, ki pač mladino vodijo v gostilne, a ji prepovedujejo pošteno zabavo po naših društih.

c Vojnik. Sola se je pri nas zopet začela. Čudno pa je, da je dobila nemška šola letos par slovenskih otrok več nego lani. Opazili smo pa nanovo večinoma otroke naših slovenskih liberalcev in par drugih brezbrinjnikov. Največ otrok zahaja v to šolo iz tistih vasi, kjer je liberalizem najbolj razširjen. Imena so na razpolago. Narodna stranka in „Narodni List“ so najboljši agitatorji za Šulferajske šole. V pošteni slovenski hiši za liberalno cušno ne sme biti prostora. Na cesto ž njo!

c Petrovče. Zadnjo nedeljo, dne 28. septembra, se je vršilo pri nas veliko mladinsko slavnost. Od vseh strani je prihajala mladina v staroslovenske Petrovče, da se pokloni petrovški Mariji in da si na shodu nabere novih navodil za pot v življenju. — V cerkvi je pridigoval mladini in daroval sveto mašo dr. A. Korošec. Po končani službi božji se je pričelo v Društvenem Domu mladinsko zborovanje. Za predsednika je bil izvoljen petrovški župan Anton Koren, zapisnikarica je bila vrla Braslovčanka Trezika Šketa. — Imenom mladeničev je pozdravil mnogoštevilno mladino in starše ter druge goste mladenič Anton Goršek, imenom mladenčka predsednica Savinjskega okrožja Z. S. D. Marija Drev. — Potem dobi besedo urednik Franc Žebot, ki priporoča mladini, naj se s ponosom zaveda, da je v naših vrstah, v naših organizacijah velika moč. A priporočal je tudi mladini, naj ne hiti v tujino, v mestu in tovarni, ampak naj ostane raje doma. — Za tem nastopi slavnostni govornik, naš državni in dež. poslanec dr. A. Korošec, katerega je ves veliki zbor navdušeno pozdravil. Govornik je v poljužno-šaljivi obliki načrtal mladini pota, po katerih naj hodi, da pride do svojih ciljev. Mladini naj starši ne branijo na naša društva, ampak naj pomislijo, da je ravno naša mladinska organizacija, ki vodi mladino na pravo pot. — Nato so nastopile po vrsti mladenke-govornice. Marija Kunšt z Št. Pavla priporoča mladenčkam deset upoštevanja vrednih lastnosti; Trezika Šketa iz Braslovč pravi, da se edino naša mladina lahko imenuje srečno, ker naše organizacije stremijo le za tem: osrečiti vso slovensko ljudstvo. Govorile so še: Julijana in Marija Pečnik iz Smartna v Rožni dolini in Pepca Mežnar iz Vojnika. — Ob koncu zborovanja je došel v dyoran drž. in dež. poslanec Pišek, katerega so zborovalci viharju pozdravili. Č. g. Dobršek in pa predsednik Koren sta se končno zahvalila udeležencem in govornikom, nakar je bil lep shod končan. — Popoldne se je vršila v prostorih Društvenega doma ljudska slavnost, na kateri je poslanec Pišek vspodbujal mladino k vtrajnemu delu. Nato se je pa začel zabavni program. Tamburaši, pèvci, srečolov, deklamacije mladenček Stadler Terezije in Žužej Mar. in razne druge vesele točke so pomagale, da se je slavnost prav lepo izvršila. Savinjska dolina naprej!

c Sv. Peter v Savinjski dolini. V nedeljo, dne 5. oktobra, bodo prevzvišeni knezoškof slovesno bla-goslovili naš novi, veliki oltar. Vse se tega dneva že veseli.

c Gotovlje. V krogih naših liberalnih posojilničarjev vlada velika žalost. Žalostni so, ker so izvedeli, da od okrog 65.000 kron, katere so naložili pri Glavni posojilnici v Ljubljani, dobes do 19.500 kron nazaj, 45.500 kron bo pa izgube; žalostni so, ker so izvedeli iz Šoštanja, da so se državni revizorji iz Dunaja, ki so pred kratkim revidirali ondolno posojilnico, izrazili, da so delnice delniške pivovarne v Žalcu brez vsake vrednosti (g. dr. Kukovec sam lahko to potrdi!) in je liberalna posojilnica v Gotovljah zopet izgubila 9.600 kron. Žalostni so, ker so izvedeli iz Šoštanja, da so se državni revizorji iz Dunaja, ki so pred kratkim revidirali ondolno posojilnico, izrazili, da so delnice delniške pivovarne v Žalcu brez vsake vrednosti (g. dr. Kukovec sam lahko to potrdi!) in je liberalna posojilnica v Gotovljah zopet izgubila 9.600 kron. Žalostni so, ker so izvedeli iz Šoštanja, da so se državni revizorji iz Dunaja, ki so pred kratkim revidirali ondolno posojilnico, izrazili, da so delnice delniške pivovarne v Žalcu brez vsake vrednosti (g. dr. Kukovec sam lahko to potrdi!) in je liberalna posojilnica v Gotovljah zopet izgubila 9.600 kron. Žalostni so, ker so izvedeli iz Šoštanja, da so se državni revizorji iz Dunaja, ki so pred kratkim revidirali ondolno posojilnico, izrazili, da so delnice delniške pivovarne v Žalcu brez vsake vrednosti (g. dr. K

Za 12 vin. si dobí lahko vsakdo prepričanje,

da ni pametno prati perilo, ne da bi bilo namočeno prej čez noč s pralnim izvlečkom 'Ženska hvala'. Saj se mora tudi sladkor prej razstopiti, preden kavo zmešate. Začaj torej nočete temeljito odmočiti nesnage s pralnim izvlečkom 'Ženska hvala', da odide potem skoraj sama od sebe s Schichtovim milom in toplo vodo?

vratar ne strahuje mladeničev, prosimo c. kr. pol. izpostavo v Mozirju, naj poskrbi, da se bode upoštivala policijska ura v trgu Gornji Grad, kjer so c. kr. uradi in se je svoječasno že iz teh ozirov prepovedal vsak krik in vik tudi po dnevi po ulicah. Vsi ti županski predpisi so se pod Drukarjem vrgli proč. Ni čuda, da raste izseljevanje, če je tako malo trenošči in štedljivosti med mladino. Zadnjič so celo ženske vso noč lumpale, možje pa trpe in se mučijo v Ameriki. V letu Konstantinovega jubileja delujmo v znamenuju križa za iztreznenje ljudstva vtičnitelji!

c. Sv. Peter na Medvedovem selu. V nedeljo, dne 28. septembra, je naše delavno Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredilo lepo spominsko slavnost v proslavo Konstantinovega v Ciril-Metodovega jubileja ob veliki udeležbi ljudstva. Po pozdravu domačega g. župnika je deklamoval Alojzij Drobnič pesem: "Križ — naša zmaga". Slavnostni govornik, naš domačin bogoslovec g. Hinko Škore, pa je v navdušenih besedah orisal pomen Konstantinovega razglaša cerkvene svobode in povdarijal, kako je sveta katoliška cerkev postala vsem krščanskim narodom po veri in krščanski omiki najboljša mati, tako tudi slovenskemu narodu, kateremu je naklonila v svetih bratih Cirilu in Metodu apostola vere, začetnika slovenske knjige in posvetitelja slovenskega jezika. Slovenski narod si je s svojo versko zvestobo ohranil svoj obstanek in prav je, da se v znamenju križa dandanes vnovič vsestranski prenavlja. Kdor v veri v Križanega išče zavetja, ne propade. Nato je deklamovala Marija Vehovar pesem: "Petdeset in tisoč let", Neža Mesiček pa Silvina Sardenka pesem: "Zmagoslavnemu Križu". Naš mešani zbor je pod vodstvom organista Fr. Sredenšeka lepo popeval sledeče pesmi: Aljažovo: "Oj, z Bogom ti planinski svet", Vodopivecovo: "Pesem Slovenske Straže", Hudovernikovo: "Naša zvezda", Premrlovo: "Himna v čast sv. Cirilu in Metodu" in Slomškovo: "Popotnica vojaška". Dopolnil nam je tudi Jaklova koračnica: "Orel" s samospovom. Končno je domači g. župnik izrekel zahvalo vsem za veliko udeležbo in pozival zbrane, naj tudi v bodoči krepko podpirajo naše Izobraževalno društvo, ki svojo bogato knjižnico, ki šteje nad 900 knjig, ter s svojimi lepimi prireditvami vzorno skrbi za pravo katoliško in slovensko izobrazbo našega ljudstva.

c. Dol pri Hrastniku. Umrl je dne 19. t. m. dolgoletni občinski odbornik in cerkveni ključar Janez Pust, v 66. letu svoje starosti. Bil je krščanski mož in je zlasti veliko skrbi posvečal gradenju sedanja nove župne cerkve. Številno obiskan njegov pogreb je pričkal o veliki priljubljenosti rajnega med dolskimi župljani. Gospod župnik in d. s. Veternik mu je v cerkvi ginaljivo govoril za slovo. Bodu mu zemljica lahka!

c. Sv. Lenart nad Laškim. Dne 21. p. m. v nedeljo smo spremili k zadnjemu počitku naglo preminulega Jožeta Flis, p. d. Lukeža, bivšega posestnika, sedaj prevžetnika na Vrhu. Pokojni je bil blaga duša, miren, delaven in postrežljiv. Rad je zahajal v cerkev, kjer je stregel, kadar je bilo treba. Še dne 14. t. m., ko smo obhajali Konstantinov jubilej, je nosil v procesiji sveto razpelo. Dasi že v 72. letu, bil je rad v veseli družbi, kjer se je zmiraj dostojo obnašal, pel in bil dobre volje. Kot vojak se je udeležil vojske proti Prusom pri Kraljevem Gradcu, kjer se je kot topničar hrabro boril na strani svojega, že umrlega sorodnika Janeza Lapornika. Bil je ponosen na svoj vojaški stan in je vedel povedati marsikatere zanimivosti. Da je bil pri vseh priljubljen, pričal je njegov pogreb, katerega se je udeležilo ogromno število domačih in tujih župljanov, pri katerem so imeli č. g. provizor ganljiv govor. Bog mu bodi milostljiv!

c. Laško. Rokodelska združuga si je na mnogoobiskanem zborovanju dne 21. p. m. na Zidanem mostu izvolila za predstojnika Blaža Zupanca v Laškem in za namestnika g. Ivana Bergerja v Trbovljah. Odborniki so gg. M. Vuzdarič, Laško; N. Pinterič in M. Rozin, Trbovlje ter P. Pauerheim, Hrastnik.

c. Celje. Izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 5. oktobra ob 3. uri popoldne po večernicah v vrtni dvorani hotela pri Belem volu gledališču predstavo "Kovačev študent", sprevoigra v treh dejanjih s spremjevanjem glasovirja. Prvokrat nastopi tudi novoustanovljeni mešani zbor Izobraževalnega društva. Med odmori svira društveni tambor. Po igri prosta zabava s srečolovom. Vsi člani, kakor tudi prijetniki našega društva so najprisrješje vabljeni, zlasti tudi sosednja društva v Laškem, Petrovčah, Vojniku in Št. Juriju.

c. Mozirje. V nedeljo, dne 5. oktobra se vrši Konstantinova slavnost, katero priredi izobraževalno društvo ob 3. uri popoldne v hotelu "Ilirija" v Mozirju. Spored: Slavnostni govor, narodna igra "Krivo-pričežnik" in drugo.

c. Sv. Peter na Medvedovem selu. Tukajšnja Dekliška Zveza bo v nedeljo, dne 12. oktobra po pozni službi božji s slavnostnim zborovanjem proslavila svoj petletni obstanek. Ob tej priliki se bo tukaj vršil sestanek zastopnic Dekliških Zvez iz rogaške in šmarske dekanije, da se osnuje poseben odbor za obe dekanije in sestavi načrt za bodočo dekanij. Na ta deklkiški shod že sedaj opozarjam vse Dekliške Zvez ob dekanij.

c. Dol pri Hrastniku. Na rožnivensko nedeljo, dne 5. oktobra se vrši pri nas blagoslovitev in razvitje zastave deklkiške Marijine družbe. K tej svečnosti se zlasti uljudno vabijo članice M. D. iz sosednjih župnih.

Brežiški okraj.

b Brežice-Zakot. Kako krvavo potrebeni so počeni mladeniči shodi, se je video ravno ob našem mladinskem shodu. Med tem ko so zavedni fantje poslušali razne govore, pa so spodaj v krčmi drugi že napol pijani, ki se za naše shode nič ne zmenijo, popovali, to se pravi, kričali in divjali, da so bolela ušesa ter se je slišalo daleč gor v zborovalno dvorano. Stariši, kateri teh fantov vam bolj ugajajo? Če neka pravite: "E, naš fant ne hodi ne na shode, ne v krčmo!" — pa le počakajte malo; če ne hodi v naša društva in na shode, bo kmalu zahajal v krčme in na plesnišča. Ker nima utrenjega značaja, ga bo lahko kmalu zapeljal kak tovariš in družba, zlasti še, če je v verskem življenju že postal mlačen.

b Artiče. Letina je pričas letos srednje dobra; krompirja se je pridelalo precej in tudi koruza lepo kaže. Po vinogradih se že za letošnje leto precej dobro dela, samo v zadnjem času je začelo grozdje nekoliko gniti! Po nekod že pričenjajo s trgovijo. Če črk prepeva, ne more več spat...

b Sromlje. V sredo, dne 24. septembra, je pejal posestnik in gostilničar Ivan Bogovič iz Brežice od svojega vinograda poln naložen voz lesa. Pod višnogradom g. Rožmana se je konju spodrsnilo ter je padel v poleg ceste se nahajajoči 10 m globoki prepad ter potegnil zraven še drugega konja s seboj. Dobro bi bilo, da bi se ob takih nevarnih krajin napravile varnostne naprave.

b Pišece. Ob strašnem neurju, kakor se je zadnje dni tu ponavljalo, je v Bojsnem začgal strela nek škedenj v petek zvečer, na Bizejškem pa je nekoga moža, ki je stal tik svoje hiše, na mestu ubila ter vsega ožgal.

b Bizejško. Na poštnem vozlu, ki vozi iz Brežice na Bizejško, se blišči samonemški napis. Ker je to od strani c. kr. pošte izvajanje ljudstva, katero je pri nas izključno slovensko, zahtevamo, da se napravi dvojezični napis ter ob enem prosimo našega državnega poslanca g. dr. Benkoviča, da nas v tem podpira. — V bizejški župniji je hiša, kjer se berejo samo liberalne "cajtenga". Nasledki se že kažejo. Pri hiši je vedeni preprič in celo pretep med stariši in otroci, preklinjanje ter tožbe sosedji. Kdo to dela? Lažniji in nesramen liberalen časnik! Stariši, ki kaj držite na poštenje svoje hiše, vrzite liberalno nesnago na cesto in si naročite raje pošcene katoliško-narodne časnike. To bo vam in vašim otrokom v korist.

b Rajhenburg. Naši fanti, vračajočim se iz mladeničkega shoda v Brežicah, so neznani lopovi porazili vrvi pri vozu ter sneli varnostne odpornike iz osi, tako da bi se bila lahko zgodiла velika nesreča. Cela stvar se je naznana orožnikom, ki bodo gotovo napeli vse sile, da se pride surovežem do živega. Sum pada na osebe, ki se štejejo med izobražene (?). Morebiti so tudi take lumperije v "vzvišenem" programu naših "naprednih" junakov?

b Kozjanske novice. Zopet je v noči od 17. na 18. septembra okrog polnoči drvelo grozno in strašno neurje od južno-zapadne strani. Dež je bil kakor iz škafa, bliskalo se je tako strašno, da sokar švigale gorče pisane črte po oblakih; treskalo in grmelo je pa tako, da so okna žvenketala. Ubogo ljudstvo je bilo v groznom strahu. Vse je vstalo iz slaškega spanja ter skupno molilo in prosilo, naj se jih vendar še ljubi Bog že zavoljo majhnih otročičev usmilji in odvrne že grozečo šibo. Istočasno je užgala strela neko gospodarsko poslopje onkraj Podčetrtek. Ko je to grozepolno neurje nekoliko ponehalo, sem pogledal na cesto in zapazil, da je pri vsaki hiši brez izjeme luč, kakor v božični noči. Pa komaj so ubogi prestrašeni ljudje zaspali, že je okrog 5. ure zjutraj prihrulo drugo neurje v isti smeri kakor o polnoči in z istimi nasledki. Potem se je neurje z bliskom v gromom vedno ponavljalo vsako tretjo ali četrtou uro do danes, dne 21. septembra, ko to pišem. Najstarejši ljudje ne pomnijo takih grozepolnih dni in noči z vednim neurjem, bliskom in gromom. Kvaterni tedni so po pregovorih in prerozbah starih ljudi navadno grdi, deževni in mrzli, a takih še ni bilo v 19. stoletju. Bog se nas usmilji in podeli lepo in toplo vreme, da bi se moglo po polju kaj delati, posebno krompir izkopalavati, ki je letos prav lep, ampak vsled vednega deževja bo gnil. Tudi grozje že hudo gniye in poka, silno potrebuje nekaj lepih dni za zorenje. — Pred nekaterimi dnevi je zgorelo gospodarsko poslopje z vsemi shranjenimi pridelki vred posestniku in poštarju Martinu Vrečku tu v Žegru, št. 18, občina Presečna. Kako je ogenj rastal, se ne ve. Najbrž po neprevidnosti. Pomilujemo g. Vrečkota. — Dne 14. septembra so imeli Ciril-Metodovci v gostilniških prostorih Pirh ob 4. popoldan 3dejansko igro: "Pri belem konjiču". Vsebina igre je bila brezpomembna in za mladino nesposobna. Potem je bila ljudska veselica, seveda s plesom in godbo. Pri igri sta sodelovala 2 gospoda iz Brežice. Večka čast to za kozjanske Ciril-Metodarje, kajne!?

b Sv. Peter pod Sv. Gorami. Na rožnivensko nedeljo, dne 5. oktobra bo na sv. Gorah veliko deklkiško slavlje. Slovensko se bo upeljala nova Marijina družba pri Sv. Petru. Cerkveno opravilo se na Sv. Gorah začenja ob pol 11. uri predpoldne. Po cerkveni slavnosti bo deklkiško zborovanje. Pridiguje in na shodu govori dr. Hohnjec. Članice Marijinih družb, Dekliških zvez in sploh slovenska krščanska dekleta iz sosednjih župnih, pridite v obilnem številu!

Graško tržno poročilo.

Sejem z rogato živino dne 25. septembra, 1913. Cena je bila za 100 kg žive teže: klavni voli, tolsti 92—108 kron (izjemoma 112 kron), poltolsti 76—90 kron; suhi od 68—74 kron; voli za pitanje od — do — K; klavne krave, tolste od 68—82, poltolste od 48—66, suhe od 40—46, bikli od 66—84, dojne krave do 4. teleta od — do — K, čez 4. teleta od — do — K; breje krave od — do — K; mlada živina od 68 do 84 kron. Kupčija slaba, cene večinoma nespremenjene.

Cena klavne živine na 1 kilogram: teleta od K 1'36 do K 1'46; teleta la (izjemoma cena od K 1'48 do K 1'50); mlade svinje od K 1'56 do K 1'64; nemške pitanske svinje od K 1'44 do K 1'46; ogrske pitanske svinje la od K 1'44 do K 1'48; ogrske pitanske svinje IIa od K 1'32 do K 1'38; mesne svinje od K 1'48 do K 1'56; bosniške pitanske svinje, od K 1'44 do K 1'48; ovce od K — 80 do K — 90; kožliči in jagneta od K — do K — . Kupčija slaba, cene napredovalne.

Listnica upravnih.

Kuharicam, ki so se oglašile na inserat št. 1122 javimo, da je dotična služba že oddana. — Petrovče: Hvala lepa za tako častno število novih naročnikov. Podrezajte še v sosedstvini. Mnogo je župnih v Savinjski dolini, ki bi lahko imelo še polovico več naročnikov. Pozdrave!

Listnica uredništva.

Št. Peter niže Maribora: Hvala! Ostalo pride ob prilikah. Škoda da večkrat ne zastavite pero za naš list, ko vemo, da Šentpetrani tako radi beroj Slov. Gospodara. Pozdrave! — Makole: Vašo pritožbo o spanju Izobraževalnega društva v Orla priobčimo prihodnjič. Če se do tedaj omenjene organizacije kaj "zganejo", pa jim bomo prizanesli.

Sredise: Tako je prav! Le pridno trebiti iz naših poljan lažnivo liberalno časnikarsko nesnago. Če pridobite res toliko novih naročnikov, pa dobite lepo darilo k Vašemu godovanju. Iskrene pozdrave!

Artiče: Ostalo prihodnjič. — Konjice: Nerazumljivo. — Repnje: Prihodnjič. — Ljutomer: Hvala za poročilo o okrajnem zastopu. Le večkrat nam poročajte. Če "Slov. Narod" in "Narodni List" sramotita naše kmečke in katoliško misleče može, je to zanje velika čast. Pozdrav!

Rajhenburg: Vendar preosebno in brez politične vsebine. Taki prepiri spadajo drugam. — Sv. Trojica v Slov. gor.: Pišite drugič s črnim, da se bo dopis dal brati. — Sv. Križ na Murskem polju, Rajhenburg, Prihoda: Prihodnjič.

Loterijske številke.

Trst	24. septembra 1913	3	33	89	54	62
Dunaj	27. septembra	4	45	18	34	30

MALA OZNANILA.

Pojasnila o inseratih daje upravnost samo tistim, ki priložijo znamko za 10 vin.

Preselitev.

Janez in Kati Fischer, krojač naznanična cenj. občinstvu, da se iz Samostanske ulice preselila na Tegethofov trg št. 8 v Maribor. 1169

Novi bencin-motorji

tudi taki, ki so že bili v rabi, zelo priročni domači mlini se zelo po ceni oddajo. Sprejem vsa popravila in nova naročila. Karol Šinkovič, klučavničar, Maribor, grad. 1170

Lepa vila je na prodaj z lepim gospodarskim poslopjem, zraven lep sadovnik in lep zelenjadni vrt, v Mariboru v magdalenskem predmestju, blizu cerkve, pripravno za upokojence ali privatista, vpraša se pri g. Francu Spes, Lenaugasse 18. 1173

V najem se da dobro idoča gostilna, posebno primerena za mesnarja, ker je mesnica in ledenična; je pri farni cerkvi in pri veliki cesti. Natančnejša pojasnila daje lastnik g. Ivan Čeh, gostilničar pri Sv. Barbari niže Maribora. 1172

Vdova išče dobrosrčno družino, ki bi vzela dve dekleti eno 4

Hlapee ali majer. Oskrbiščvo grofca Brandis pri Sv. Petru niže Maribora potrebuje enega oženjenega hlapca s tremi delavskimi močmi. Vstop 1. novembra t. l. Plačilo po dogovoru. 1184

Rakete

in raznovrstni umetnali ogenj od 25 h naprej pri Zinauer & Co., Sv. Jakob v Slov. gor. Preprodajalcu znaten popust. 1128b

Papirnati možnarji

znamka „Cuno“, kot nadomestilo nevarnih železnih topic, dovoljuje vsakomar streljanje ob raznovrstnih slavnostih. Počijo dosti močnejši nego železni in so neodvisni od vsakega vremena. Komad stane 40 h; najmanjše narocilo 25 komadov; 100 komadov 35 K. Naročila sprejema Zinauer & Co., Sv. Jakob v Slov. goricah. Preprodajalcem znaten popust. 1128a

Štefan Kaufman
trgovina z železnino
v Radgoni
priporoča svojo veliko
zalogo lepo pozlačenih
nagrobnih
križev
po tako nizki ceni.

Priden in krepek učenec se takoj sprejme proti mesečnemu plačilu pri Janezu Böhm, umetni mlin v Framu. 1103

Na predaj je gostilna in mesarija na Sp. Štajerskem v sredini mesta, zraven okrajne sodnije, okraj glavarstva, farne cerkev, sejmskega prostora in zraven železniške postaje. Hiša je enonadstropna, mesnica, ledonica, živinski hlev, vrt in nekaj zemljišča. V gostilniških prostorih je tudi električna razsvetljava. Piva se stoči na leto 1800–1500. Ob 2000 K. vina pa 50–60 polovnjakov, v mesnicu se kolje vsak teden po dva vola. Proda se vse, kar leži in stoji. Naslov v upravnosti Slov. Gosp. pod št. 1106

Učenec iz dobre hiše z dobrim spričevalom zmogen tudi nemškega jezika se takoj sprejema v trgovini Jos. Senica, Domžale, Kranjsko. 1108

Priden učenec iz dobre hiše in z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejme v trgovini mešanega blaga pri g. Ivanu Traun, trgovcu, Ptujška gora. Prednost imajo in na krajšo učno dobo tisti, kateri imajo kako gimnazijo ali realko, ali pa tisti, kateri so se že kje učili. 1033

Naselj se je mlad pes, velik sivo-rjav. Lastnik se naj oglaši pri Jos. Ribič, žel. čuv. Cirkovec pri Pragarskem. 1145

Sprejme se mizarški pomočnik pri A. Lekš v Mozirju, delo celo zimo, plača po dogovoru. Nastop takoj. 1143

Učeneca za krojaško obrt sprejme takoj Franc Pungartnik v Slivnici pri Mariboru. 1147

Na predaj je na Spod. Štajerskem, jasno dobikanosno posestvo, obstoječe iz lepih njiv in travnikov, 20 oralov gozd; hiša s 5 sobami pod hišo lepa hladna klet in mesnica. Zraven hiše lepo gospodarsko posloplje. Redi se 4 glav goveje živine. Posloplje je z opoko krito, na glavnem trgu, zraven farne cerkve in železniške postaje. Več se izve pri Janezu Rus, Loka pri Zidanem mostu. 1149

Resna ženitna ponudba. Poštano kmečko dekle, staro 42 let, ki ima gotovine nad 2600 kron ter izobrazeno v gospodinjski kakor tudi v kuhinjski stroki, se želi poročiti z gospodom od 42 do 50 let starim, bogoljubnega življenga, ter da ima stalno službo v kakem uradu ali pa pri kakem drugem podjetju. Ponudbe se naj pošljajo na upravo Slov. Gospodarja pod „poštentošt št. 1135“ če mogote s sklico, ki se potem v slučaju neugodnosti vrne. Za tajnost se jamči. 1150

Predu se posestvo z mlato gošo, 6 oralov za 4000 kron v Jankovi pri Vojniku. Matevž Benedek, istotam. 1132

Pridnega fanta, kateri ima veselje do kovaške obrti, sprejme g. Matej Bregant, kovač v Orehovali vasi. Slivnica pri Mariboru. 1130

Učenec se sprejme pri g. Pečnik, pekovski mojster Selnica ob Dravi. 1140

Divje kostanje in suhe gobe 1148

v vsaki množini, na drobno in debelo kupuje po najvišji cenai, Ignac Tišler, trgovec, Maribor, Tegethof cesta 19

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragoceneosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. cenik zaston. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remoata-ura	K 3·50
Pristna srebrna ura	K 7-
Original omega ura	K 18-
Kuhinjska ura	K 4-
Budilka, niklasta	K 3-
Poročni prstani	K 2-
Srebrne verižice	K 2-

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gospodska ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.

Proda se lepo urejeno, prav roditveno posestvo, ležeče 10 minut od trga in železniške postaje Žalec v Savinjski dolini. Hiša je enonadstropna in nova z dvema balkonom ter pripravna za penzioniste pa tudi za vsakovrstno obrt. Gospodarsko posloplje je obokano in vse v dobrem stanu. Zemlje je 10 oralov vse na ravni in obstoji iz hmeljninkov, njiv in travnikov. Proda se s pohištvo, živino in tudi vseh letosnjimi pridelki vred za pravniko ceno po dogovoru. Pojasnila daje g. Lovro Šah, nadučitelj v Teharjih, pošta Štore. 1166

Pridna dekla se takoj sprejme v župnišče. Kje, pove upravnosti Slov. Gospodarja. 1149

Dva učenca iz poštene hiše se takoj sprejmeta po dogovoru pri Janku Kikl, pekarski mojster v Verzeju. 1151

Alojz Lentz :: Ljutomer

trgovina stekla in porcelana išče zanesljivega delavca, kateri zamore vsako delo ki pride v taki trgovini naprej, sam dobro izvršiti. Istotako se išče prodajalka, katera je že bila v trgovini, v kateri se trži s stekлом in porcelanom. 1163

Na prodaj je

dobro idoča gostilna

s koncesijo v večji vasi pri glavnih cesti na Spod. Štajerskem zelo pravno za trgovino ali mesarijo. Za gostilniško obrt so 3 sobe z električno razsvetljavo, kuhinja in dve sobe za stanovanje, kegljišče z verando, potem vrt za zelenjavno, brajde, lepo dvorišče z studencem, gospodarsko posloplje z dravnicami, skedenj, 4 svinjaki in hlev za dve govedi. Zraven gostilnišča je dva orala lepih rodovitnih njiv, dva orala lepega travnika in 4 in pol orala mladega gozda. Do železniške postaje je 12 minut, bližu farne cerkve. Cena je 20.000 kron; vknjeno lahko ostane 6000 kron. Več se izve pri Ivanu Dežman, trgovin s stekлом in porcelanom, Maribor Glavni trg. 1152

Wiktornova luž je najlepša žareča luž; posamezne svetilke od 35 K naprej. Zahtevajte cenike od Zinauer & Co., Sv. Jakob v Slovenskih goricah. 1155

Kupiti se želi kmečka hiša,

z dobrimi njivami in travniki ne daleč od šole. Plačilni pogoji se morajo naznaniti, istotako tudi koliko dolga se mora prevezeti. Naznani se naj tudi oddaljenost od žel. postaje. Ponudbe se naj pošljajo na gosp. „Wallner Friderik“ na upravo Realitätens-Merk. Gradič, Hamerlinggasse 6. 1159

Za nakup se išče trgovska hiša

na deželi. Za aro se plača večja primača sveta. Za trgovino brez hiše se ne reflektira. Pisma se naj pošljajo na gosp. „Konrada Grössinger“ na upravo Realitätens-Merk. Gradič, Hamerlinggasse 6. Posredovalci so izključeni. 1160

Posestvo v občini Št. Pavel v bližini tovarne, z lepo opoko krito hišo in 4 lepe njive s hlevom se proda pod ugodnimi pogoji za 5400 kron; denar ni treba takoj položiti. Več po dogovoru. Cen. ponudbe se naj pošljajo na Karl Rojnik v Št. Pavlu pri Preboldu. 1150

4 gramofonske pleče znamka „Favorite“, popolnoma nove se dobitjo za 8 Kron samo do 30. sept. kadar nam poslige eno staro ploščo in ob enem naroči 3 nove. Novi gramofoni za 10 K 1000 igel za 1 K 50 h sami pri Zinauer & Co., Sv. Jakob v Slov. gor. 1154

Razglas.

Podpisano županstvo da naznane, da je neka ženska z imenom Ivana Krebelj postila tukaj blaga v vrednosti okoli 1000 kron. Dotična je domačinka v okraju Postojna na Kranjskem. Kdor se izkaže z dokumenti, da ji je v sorodstvu, naj se tukaj oglasi.

Občinski urad Tepanje, dne 20. sept. 1913. 1165

Jan. Obrul, župan.

Priporočam! Za jesen in zimo svojo veliko novo zalogu blaga za moške in ženske oblike, vsakovrstne barhente, odeje, velike robe, jegrove srajce itd., se radi ogromnega nakupa blaga po jeknjačnih cenah proda.

Redka priložnost! 1000 komadov flanelnih odelj, široki 120 cm, dolge 180 cm za K 1:50 se dobijo dokler so v zalogi.

Pričakujem obilnega obiska se zabeležim.

Jožef Ullaga, Maribor

Tegethoffova cesta št. 21. 1100

500 kron

Vam plačam, ako moj uničevalci korenin „Ria-mazilo“ Vašega kurjeva očesa, bradavice, trde kože v treh dneh brez bolečine ne odpravijo. Cene ene posodice z garancijskim pismom eno kruno. 224

„Kemeny, Kašau

L poštni predal 12/76 (Ogrsko).

Lepo posestvo, eno uro vožnje od Maribora, približno 83 oralov zelo dobrega rodovitnega zemljišča, okoli žlahtnega sadnega drevja, se lahko do 16 glav živine redi, za 4000 K vse vrste mehkega in trdega lesa za posekati, stanovanje novo zidana hiša in gospodarsko posloplje, vse z opoko krito. Zraven vinograd z viničarskim stanovanjem in stiskalnico, je z vsem bogatim, ležečim in stoječim fundus instructus, se po zelo nizki ceni proda za 20.000 kron. Vpraša se pri g. Gaube Juriju, trgovcu pri Sv. Jurju ob Pesnici, p. Zg. Sv. Kungota. Prekupec izključeni. 1115

Za stalno, dobro službo se išče 14–15 let staro dekle brez starejšev. Naslov: H. Postel, restavracija na kolodvoru v Bistrici nad Mariborom. 1110

Kupiti se želi vila

ki bi bila pripravna za trajčapenzionista. Javiti se mora, koliko se mora naplačati v gotovini in koliko se naj prevzame dolga. Ponudbe na

gosp. Jurij Kramer na upravo „Realitätens-Merk.“ kr. oblastveno dovoljeni posredovalni urad za prodajo posredovalcev.

Gradec, Hammerlinggasse 6. Posredovalci izključeni. 1155

10 oralov lepega sečnega bukovega gozda se po ceni proda. Gozd je zraven okrajne ceste. Več v upravnosti.

1156

Hamburg-Amerika Linie

Generalna agentura za Štajersko Murplatz 3

Gradec Murplatz 3

Najhitrejša zveza Gradec—New-York v 8 dneh. 4 parniški razr.

Izvrstna hrana, oskrba in postrežba.

Tedensko 3–4 vožnje iz Hamburga.

Prihodnji parniški:

•Kais. Aug. Viktoria 16. oktobra, •Armenia 18. oktobra, •Prinz Albert 18. oktobra, •Imperial 22. oktobra, •Pretoria 25. oktobra, •President Grant 2. novembra, •Cleveland 4. nov.

Izjava.

Podpisani Janez Medved, posesnik v Savodnji se točno zahvaljujem zavorovalnici „North British“ And Mercantile v Gradcu, da mi je ista vsled posredovanja mojega zastopnika dr. K. Petričeka, odvetnika v Šoštanju, klub temu da sem bil zaostal s plačilom premij za 4 mesece, po požaru mojih posloplij, znesek 600 K izplačala ter radi tega zavorovalnico posestnikom toplo priporočam. Janez Medved.

Pri Sv. Barbari v Halozah (pri Borlu [Ankenstein]) na Štajerskem tik farne cerkev na je lepo **posestvo** prodaj. Tri sobe, kuhinja, klet, gospodarsko poalopje, sadonosnik, njiva, 2 vino-grada, travniki, skupaj čez šest oralov. Ponudbe sprejema gospa H. Ulrich. 1157

Nagrobne križe

1167

Kamenite podstavke za nagrobne križe, nagrobne križe, nagrobne svetilke, vsakovrstne peči, navadne, preproste, pa najnovejše do najfinjejših izpeljav, tudi trajno goreče, štedilnike, kotle za žganje in pičo kuhati, slamoreznic, reporeznic, robkarice za kruzo, sadne mline in stiskalnice za grozdje, umetna gnojila in vsakovrstno železniarsko blago, priporoča po najnižjih cenah na debelo in drobno

veletrgovina z železnino „Merkur“ P. Majdič, Celje.

Priporočam svojo bogato zalogu manufakturnega, suknene, platnen

LISTEK.

Izgnanci.

(Povest iz prvih časov krščanstva).

(Dalje.)

Iz tega kroga hudičev v človeški podobi jo je odrešilo sedaj načnalo svobode; kaj čuda, da pri pogledu tako dolgo pogrešane solnčne svetlobe ni mogla prenesti vse blaženo veselje, ampak je padla pri durih ječe na tla ter dala v potoku solz duška svojemu sreču. Ko je vstopila potem v hišo svoje tete in ko so se njene mlajše sestrice vrskajoč in poskakujče vrvele okrog nje, tedaj jih je mogla samo molče objeti in jih med jokom in smehom pritiskati na srce. Poklicanemu zdravniku se je le polagoma posrečilo, pomiriti ji v največji meri napete živce.

Saj pa tudi ni bila samo njena svoboda, koje veselje jo je premagalo, ampak ukaz senata, ki je klical prognance nazaj, ji je dal nepopisno sladko upanje, da bode videla v kratkem tudi svojega očeta in svojega ženina.

Sicer je napravilo čez nekoliko dni poročilo, da je Gordijan umorjen, da pa Maksimin še živi in da je z mogočno vojsko na potu proti Italiji, v Rimu nepopisno razočaranje in zmešnjavo, toda v tem nevarnem položaju se je spomnil senat svojega nekdanjega ugleda in odločno in z vso energijo je prijal za krmičo države ter proglasil Pupijana in Balbina, dva moža najboljših lastnosti, imperatorjem.

Ako je že odprtje ječ in izpuščenje jetnikov napolnilo vse mesto z veseljem, tem bolj se je še obnovilo to veselje vsakokrat, kadar je pripeljala kakšna ladja lepo število prognancev nazaj svojim sorodnikom.

Prvi prognanci, ki so se vrnili v Rim, so bili iz bližnje Sardinije.

Ko se je naenkrat, od nikogar pričakovano, razglasilo po temnih hodnikih rudokopov naznano: „Svobodni ste; zunaj na morju vas čaka ladja, ki vas podeljejti jutri nazaj v Rim“, je bilo veselje čez to tako dolgo in nestrpo pričakovano, toda v tem trenotku popolnoma nepričakovano novico, tako veliko, da je mnogo jetnikov napadla neke vrste blažnost. Nekateri so se objemali, drugi so v joku in smehu plesali okrog, tretji so z razprostrtnimi rokami zahvaljevali nebo za odrešenje, zopet drugi pa so razbijali orodje, s kojim so morali dosedaj delati. Kako se je zopet ponovilo veselje, ko so prišli jetniki iz teme na solnčno svetobo, kojo mnogi izmed njih že eno ali dve leti, da, nekateri že dalj časa, niso videli! Z otročjo razposajenostjo so skakali sem in tje, kričali, se smejali in jokali ter se zopet in zopet objemali. Ko je potem drugo jutro odrinila ladja, ki bi naj pripeljala več sto kaznjencev nazaj v Rim k svojem, je izbruhnilo veselje vnovič. Dolgo je trajalo, predno so začeli pravilno in v redu veslati, potem pa je letela ladja v enakomerinem traku veselo po gladkem morju kakor puščica. Še nikdar ni nihče dospel v tako kratkem času iz tega otoka do zaliva Tibere.

Škof Fabijan je z ladjo, ki bi naj pripeljala izgnance nazaj, poslal tudi nekaj dijakonov, da bi prinesli vernim bratom okrepčila in pred vsem pa oblike. Na prošnjo Florencije je naročil Fabian enemu izmed teh, naj takoj njenemu očetu kakor tudi Faustiniu javi njen izpreobrnitev; kako rada bi se bila sama peljala naproti, da bi ne bil izrecen ukaz kapi na to prepovedal!

Iz celega sveta.

Na stare dni novo zborovje je dobila neka 88-letna starka v vasi Altdörf pri Radgoni. Ženica je bila že več let brez zob, a pred kratkim je opazila, da so ji zrastli na gornji čeljusti 3 in na spodnji 2 nova zoba.

Pijanca umorile pijavke. Marko Brezovič iz Balegovca pri Derventi v Bosni se je ponoči preko pečija vračal domov. Ves dan je prepel v šnopsariji in bil seveda popolnoma pijan. Na poti je zabredel v globok jarek, a se vendar izkopal iz njega. Nato je na vrhu obležal in zaspal. Zjutraj so ga našli mrtvega, vsega ogrizenega od pijavk in drugega mrčesa, ki se ga je bil oprijel v jarku in mu čez noč izsesal toliko krv, da je v itak hladni noči umrl.

Rešeni otrok. Nedavno tega so otroci v Kozarjih pri Ljubljani brskali po potoku, ki teče ondi mimo nekega vrta. Struga je tako različna: tu voda do členkov, koj nato pa kotlja, da ni varno va-njo, ako človek ne zna plavati. Triletna deklica M. P. je zala, ko bi trenil, v tako kotljo. Drugi otroci so hiteli po njeno mater. Gostilničarka M. D. je videla preplasene otroke, pa jih je vprašala, kaj da se je zgodilo. Ko so ji povedali, da bo P...ova Micka v kotli utonila, je stekla z deklo vred k vodi. Tu se ji je nudil obupen prizor tonečega otroka. Cepetalo je revše z nožicami, mahalo z rokama, pa se ni moglo zagnati nad vodo. Samo lasje so pomahljali iz vode. Imela je že mrtvaške oči. Stopita brž ena za drugo v vodo, se dobro držita za roke, pa jo z grabljam privlečeta h kraju. Deklica je prišla kmalu k zavesti. Sam Bog je dal, da sta bili ti dve ženski tam. Preden bi bila prihitela mati, bi bila deklica gotovo utonila. Ob rečenem vrtu je lansko poletje utonil dveletni otrok. Stariši, pazite na otroke!

Kako se na Ogrskem prodajajo kmečka posestva. V Nagy-Szanto v biharskem komitatu so se te dni prodajale nepremičnine kmeta Ivana Gaesi. Naj-

Toda v Ostijo nasproti hiteti, to je smela! Oh, kako se je razveselila, ko je zapazila daleč na obzoru ladijo z belimi jadri! Kakor bliskovito je tudi ladja hitela po morju, njej se je zdelo kot polževa hoja in vsaka ura čakanja na obali ji je bila cela večnost. Florenciji se je dozdevalo, da že razločuje ljube svojice, ko je bila ladja še daleč, daleč od obrežja oddaljena; ko bi jih bila dolga ječa in neznotne muke še tako izpremenile, med tisoči bi bila Florencija spoznala svoja dva.

Od nepopisnega vriskanja na obali stojecega ljudstva pozdravljeni se je vendar pripeljala ladja proti izlivu Tibere, kjer so jo pri Ostiji zasidrali. Stotina razprostrnih rok je sprejela na suho izstopivo šejetnike; veselja in vriska ni bilo konca.

Florencija je slonela na prsih svojega ljubljenga Faustina, ki jo je oklenil s svojimi rokami, oba nema od nepopisne sreče. Samo od solz mokre oči so govorile med seboj jezik onega blaženega veselja, za kojega nimajo usta nobenih besed.

Potem je Florencija objela svojega očeta; ah, po vseh nepopisnih mukah in bolečinah zadnjih mesecov je bila ta ura prepolna sreče in nebeškega veselja; po temni noči, v koji je — kakor se je zdelo — ugasnila vsaka zvezdica upanja, je napočil sedaj dan, krasen, topel in jasen in smehljajoči angelčki so plavalni nad njim ter trosili eveltice skozi sinje nebo, obljuboči blažena, srečna leta.

Vsled senatovega sklepa, kojega smo zgoraj omenili, sta dobila Florencij in tudi Faustin vse svoje premoženje in posestvo nazaj. A bilo je še sedaj celo kopico zapletenih opravkov in razprav, kakor tudi dela na vseh koncih in krajih, predno so si posestvo, ki je bilo tako dolgo v tujih rokah, uredili. Dotični hišni prijatelj, ki se je takrat na prošnjo Florencije toliko trudil, da je izsledil kraj njenega prognanega očeta, je stal tudi pri tem delu zvestobu ob strani; ko je bilo v splošnem vse potrebno ukrjeneno, je ponudil svoje malo posestvo v bližnjem Tiburu Florenciju na razpolago, da bi se tukaj v tiki samoti s svojimi pokrepčal načeto zdravje.

Tibur, današnji Tivoli, nekoliko ur od Rima na pobočju sabinskih hribov ležeče, s svojimi vodopadi, koje dela tukaj reka Anio, svetovno znano, je bilo košček zemlje, kakoršne si Florencija ni mogla lepo želeti, da bi vživala vso svojo srečo. Krasna pomlad s svojo južno lepoto, sveflio, toplo solnce, petje ptičev in vonj eveltice: vse to se je tem trem srečnim zdelo tako lepo in razveseljujoč, kakor nikdar poprej. Svoj čas je oživila domišljija pesnikov naravo z vilami in nimfami; sedaj pa jevidelo oko vsepovsod vsemogočno, darežljivo očetovsko roko božjo in vsako veselje je povzdignilo pogled proti nebu k Njemu, ki je ustvaril vse tako lepo in dobro.

Obletnica mučenštva obeh apostolov-prvakov Petra in Pavla pa je bila vrhunec vse sreče. V memoriji ali malih kapelic, kojo je drugi naslednik Petra, škof Anaklet, sezidal nad grobom apostola v Vatikanu, je namreč v jutru tega praznika sklenil mladi par zakonsko zvezo, kojo je blagoslovil škof Fabian.

Malokdaj so se udeležili rimske kristjani kake poroke s tako številno in prisrno udeležbo, kakor sedaj; še pač nikdar ni stopil kak par pred duhovnik, kojega bi bilo združilo nebo na tako čudežen način. Novoporocencem so klicali vso iz srca željo: Vivatis in Deo, živite v Bogu! Ves Rim se je udeležil sreče mlaidega para, ko so na večer ob bakljadi in petju veselih pesmi spremljali soročniki in prijatelji neveste iz očetove hiše v hišo njenega soproga. Flo-

prvo je bilo prodanih 20 oralov njiv, potem je prišlo na vrsto 5 oralov pašnika. Vzklicna cena je bila 100 kron. Oglasil se ni nihče. Končno je zaklical licitator: „Pet oralov polja za 6 kron!“ Sedaj se je oglastil notar Jožef Diennes. Odvetnikov zastopnik — mlad jurist dijak — je ponudil 10 kron; toda notar je protestiral, češ, da njegov konkurent še ni polnoleten, in polje je ostalo njemu: 5 oralov za 6 K!

Naloga časnikarjev. Na otvoritveni seji međunarodnega časnikskega kongresa v Rimu je govoril predsednik mednarodne časnikske zveze med drugim sledeče o nalogah časnikarja: „Na podlagi javnega mnenja morajo biti časnikarji: dnevne priče pred velikim sodnim dvorom zgodovine in nepristranski sodniki, ki (kakor bi to bilo možno!) vse presojo po svoji vrednosti in resničnih razmerah, brez povečanja ali pomanjšanja. Oni morajo imeti dar vseprisotnosti, vse videti, vse čuti, vse znati, vse pojasniti; morajo biti na ta način oči in uho, spomin in usta družbe — in potem zopet ne smejo nič videti, nič čuti, se na ničesar spominjati ter igrati neme v trenutku, ko to zahteva višji interes države in družbe. Slediti morajo notranji zapovedi stroge vesti in vendar z navdušenjem smatrati stvari drugih za svoje lastne, ne da bi veliko vpraševali zakaj in čemu? Oznanjati morajo bolečine, veselje in častihlepe narodov, biti morajo branitelji nesrečnih in bednih. Biti morajo mednarodni radi svojega poklica in patriotije (domoljubi) iz razlogov uma, svobodni umetniki, ki vidijo vse skozi svojo osebnost, in na drugi strani fotografii; biti morajo goreči, resni in morda dolgočasni propovedniki in obenem ljubezniji in zabavni z domišljijo...“ — Torej toliko čednosti in toliko lastnosti se zahteva od ubogega uređnika.

Godčeve maščevanje. Bogati kmet Magdalén v varšavski okolici na Rusko-Polskem je prisilil svojo hčer, ki se je bila obljubila vaškemu godecu, da se je poročila z nekim bogatim sosedom. Na svatbi je godel zavrnjeni godec. Med veselim hruškom sta se godec in

rencija je imela na sebi od starih časov ohranjeno in samo za poroke pripravljeno obleko: belo tuniko, čez njo belo togo, pajčolan in mrežico rumenkaste barve za lase ter svež venec cvetlic čez njo.

Rimljanske postave glede prognancev so bile tako stroge, da je trebalo posebnega cesarskega odloka, ako so hoteli pripeljati truplo kakega takega umrelga v Rim ter ga pokopati v rodbinskem grobu. Cerkev pa je, posebno v prvih stoletjih, gledala posebno na to, da bi bili škotje pokopani v tistem kraju, kjer so izvrševali svojo višjepastirska službo, da bi imela cerkev tako na viden način nepretrgano vrsto svojih predstojnikov v apostolskem delovanju pred očmi. Škof Fabian je torej mnogo skrbel in delal na to, da bi dobil od obeh cesarjev dovoljenje, da sme telesne ostanke Poncijana v rudokopih Sardinije izkopati ter jih pripeljati v Rim; ker sta mu bila oba vladarja naklonjena, mu ni bilo težko dobiti to dovoljenje.

Fabian je tudi obenem porabil te mirne dneve, da je dal vsepovsod v katakombah, posebno pa v Kalistovi, mnogo popravljati in izboljšati; tukaj so z zidanjem pritrtili že slabe stene, tamkaj so s slikami ali kakšnim drugim kinčem ozaljšali grobove slavnih mučenikov ali pa so z napravo ličnih stopnic olajšali vhode v podzemeljska grobišča. Med drugimi je dal tudi pred grobiščem, kjer so počivali njegovi predniki, pobeliti rjave stene hodnika ter je ozaljšati z različnimi barvami; nad tem grobiščem pa je sezidal zunaj kapelico, kjer so se verniki zbirali ob obletnici mučenikov pri sv. maši. To je kapelica, ki stoji še danes, po 16. stoletjih, v bistvenih delih v bližini vhoda v katakomb; kakor nam poročajo knjige romarjev iz srednjega veka, je bila posvečena sv. Ceciliiji in sv. Sikstu.

Kakor hitro je dobil Fabian cesarsko pismo, s kajim se mu je prenos trupel obeh mučenikov, Poncijana in Hipolita, dovolil, je najel lajdo, da bi v vsej srečanosti osebno v spremstvu vse mestne duhovščine izkopal telesne ostanke mučenikov v rudokopih Sardinije.

Ne samo radi tega, da bi pokazala papežu kraj, kamor sta pokopala mučence, sta ga morala Faustin in Florencija spremljati, ampak tudi radi tega, ker je Florencija želela iz vsega srca videti kraj, kjer sta njena ljuba dva tako dolgo in tako neznotno trpela. Kolikokrat je iz sočutja in vsa ginjena jokala vroče solze, ko sta ji v preteklih tednih slikala muke in trpljenje neznotnega prognanstva, vdano ljubezen Hippolitovo, lepo mučeniško smrt obeh mučencev in družo!

Bilo je zadnji dan meseca julija, ko je odplula ladja ravno od tistega mesta, kjer so svoj čas tako neusmiljeno odtrgali Faustina od svoje ljube, od koder so ga peljali skupno s Poncianom v prognanstvo.

Takrat — in sedaj —: kako čudno je vendar nebo vse prenaredilo!

Srečno in brez vsake nezgode so dospeli na večer tretjega dne do otoka ter določili, da bodo drugo jutro izkopali obo mučenika. Senator pa je šel z malim parom in z velikim številom duhovnikov še isti večer v rudokop, da bi v molitvi in s prepevanjem psalmov prebedeli celo noč ob grobu mučenikov.

V jutru prihodnjega dne je daroval škof Fabian na grobu svetnikov sveto mašo. Nato so odprli grob in ko so zavili telesne ostanke spoštljivo v dragocene ruhe ter jih položili v nalašč za to narejene zaboje, se je začela premikati veličastna procesija — vsi udeleženci so imeli goreča baklje v rokah — med petjem himn in psalmov po temnih hodnikih rudokopa ven na prostoto.

(Dalje prih.)

nevesta izmuznila iz hiše. Kmalu nato je v hiši izbruhnil požar in na pogorišču so kasneje našli zgorenjo goðevo truplo. Nevesta se je nato vstopila v bližnjem ribniku.

Kaznovan vinotržec. V Neumarktu na Tirolskem so veletrgovca z vinom, dr. Emila pl. Ferrari, obsodili na 10.000 kron globe, ker so mu dokazali, da je že mnogo let z vodo in glicerinom potvarjal vino in tako občutno škodoval vinogradništvu.

Strela ubila 9 goved. V bližini Judenburga na Gornjem Štajerskem je ubila strela 9 lepih goved, last posestnika Pichlerja v Aichdorfu pri Judenburgu. Živila se je nahajala na paši ter je ob času nevihte zbežala pod neko drevo, v katere pa je udarila strela in obenem ubila tudi živilo. Posestnik trpi veliko škodo, ker so bili samo 4 komadi zavarovani.

Največji vojak v nemški armadi. je 22letni dijak Peter Zimmermann, ki služi v 11. bavarskem pešpolku. Visok je 2 m 8 cm in tehta 117 kg.

* * *

Odkrito. Gospa gospodu, ki je zarađi nje sedel v voz III, razreda: „Gospod doktor, pa se vendar zavoljo mene ne boste vozili v III. razredu?“ — On: „O gospa, zarađi Vaše druščine bi se vozil tudi v živinskom vozu!“

Neodpustljivo. Nekemu možu je lahkomisljena žena usla in čez dolgo časa zopet prišla nazaj. „Ljubi moj,“ pravi ona, „saj mi odpuštiš, ker sem te bila zapustila, kaj ne da?“ — Mož: „To ti že odpuštim, ampak da si nazaj prišla, tega ti ne odpuštim. Adijo!“

Zensko ročno delo. Nace: „Za božji čas, kaj pa da imaš tako zateklo lice?“ — Tone: „To je žensko ročno delo!“

Modrijan. A.: „Ta mož, ki gre mimo, je modrijan!“ — B.: „Kako poznaš?“ — A.: „Ker molči!“

Se da pomagati. Mati: „France se ne sme iti kopat, ga trebuhi boli!“ —

Znano je, da se kupuje

pri staroznani domači zanesljivi veliki trgovini ne samo po ceni, ampak tudi prav dobro: **Sukneno blago (štof)** za moške in dečke, Novomodno volno za ženske in dekleta, Najnovojše perilno blago za obleke in bluze, Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače Blago za pesteljo, za rjuhe brez šiva in matraco, Srajce izgotovljene vseh vrst za moške in ženske, **Predpasnike veliki izbir** za prati in s črnega atlasa, Zmiraj novosti robcev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zatoj pošljem na zahtevanje

zastonj

680

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

Karl Worsche, Maribor M.
Gospodska ulica št. 10.

Pozor! Svoji k svojim Pozor!

Nova slovenska manufakturana trgovina v Ptaju!

Cenjenemu občinstvu dajem uljudno na znanje, da sem odpril 2. avg. t. l. novo manufakturno trgovino v **Ptuju tik pošte**. Nudil bomem cenj. odjemalem samo novo blago, kakor veliko izbiro modernih štofov za moške in ženske obleke, hlačevine, satene, druge, ripse, vsakovrstnega pisanega in belega platna za perilo. Nadalje naznamen tudi cenj. odjemalem, da dobim za jesen in zimo samo **nove lodne** za moške, ter „damentuhe“ za ženske obleke, porhate vsake vrste, štrikne robe, srajce itd. Dobilo se bode pri meni tudi **gotevo perilo** in sicer razne **moške srajce, spodnje hlače, vratnike, manšete, kravate**, kakor tudi fine klotaste in drukane odeje, kon ske koce, dežnikle in sploh vse, kar spada v manufakturno trgovino. — Postrežba bo točna in solidna. Za obilen obisk se priporoča narodni trgovec

952

Alojz Brenčič.

Razglas.

Iz deželnih drevesnic v Gleisdorfu, Brucku ob Muri in v Celju se bodo oddale štajerskim kmetovalcem v jeseni leta 1913 oziroma spomladi 1914 sledeče vrste jabolk in hrušek, skupaj krog 38.000 komadov dreves.

Od teh se bodo oddalo tri četrtine kmečkim posestnikom po znižani ceni po 70 vin. komad in ostala četrtina nekmečkim posestnikom po tržni ceni 1 K 20 vin. komad, izvzemši zavitek in vozino.

Naročila sprejema deželni odbor. Naročilu se pridene potrdijo občine, da je prošnjik kmečki posestnik v občini. Če se rabijo drevesca za jesensko sajenje, se mora to v naročilu posebej omeniti in naročilo poslati vsaj do 15. oktobra 1913. Prošnje se bodo sprejemale, dokler bo kaj zaloge kakor za jesensko tako tudi za spomladno sajenje takoj po objavi tega oznanila in se bodo reševali po vrsti, kakor dojdje.

Več kakor 120 komadov eden posestnik ne dobi in je dotični dolžan, ta drevesca vsaditi na svojem lastnem posestvu.

Drevesca se oddajejo sami proti takojšnjemu plačilu. Če je ene ali druge vrste zmanjkalo, se nadomesti z njej najbližnjo vrsto in naročilec lahko to vrsto sprejme ali pa odkloni.

Če se nadomestne vrste ne sprejme, se mora ista obratno odpovedati.

Drevesca naj naročilci, če le mogoče, osebno prevzamejo ali pa, če se pošljejo po železnici, takoj po prejemu skrbno pregledajo.

Pritožbe se naj takoi pošljejo na vodstvo drevesnice. Na poznejše pritožbe se ne bo oziralo.

Seznamek devesc.

jabolk in hrušek, ki se bodo oddajale v sadni dobi 1913/14 iz deželnih drevesnic:

Št.	I. Jabolke	a) v Gleisdorfu			b) v Brucku			c) v Celju		
		Visoko deblo	Na pol vis. deblo	pritlikavo drevje	Visoko deblo	Na pol vis. deblo	pritlikavo drevje	Visoko deblo	Na pol vis. deblo	pritlikavo drevje
1	Štajerski mošanci	5550	165	—	300	—	—	2500	—	—
2	Vel. renski bobovec	2340	—	—	850	20	—	2300	—	—
3	Ananas rajnate	45	12	12	—	—	—	360	40	105
4	Baumanova reneta	757	2	7	210	15	30	13 0	—	—
5	Damason reneta	120	—	—	—	—	—	747	—	—
6	Kanada reneta	220	—	—	—	—	—	300	—	—
7	Belefleur rumeni	70	12	—	—	—	—	312	—	50
8	Astrachan beli	—	—	—	100	10	—	—	—	—
9	Šarlamovski	65	—	6	250	15	35	400	—	—
10	Gravensteiner	105	—	10	380	20	50	—	—	—
11	Prestolonaslednik Rudolf	612	—	8	—	—	—	—	—	—
12	Kardinal plemenasti	254	—	—	175	20	—	656	—	—
13	London pepinek	52	—	—	—	—	—	780	—	10
14	Ribstonov pepin	—	—	—	260	15	30	450	—	30
15	Schöner od Boskoopa	405	—	—	—	—	—	370	—	—
16	Lesnika rudeča	280	—	—	200	—	—	—	—	—
17	Huberjeva moštna jabolka	315	—	—	—	—	—	210	—	—
18	Danziger jabolko (Kantapfel)	—	—	—	180	20	—	—	—	—
19	Pimentito jabolko (rumeno)	—	—	—	315	20	10	—	—	—
20	Landsberška reneta	—	—	—	520	20	45	—	—	—
21	Zimska zlata parmena	—	—	—	110	10	—	—	—	—
22	Rudeči jesenski kalvil	—	—	—	—	—	30	—	—	—
23	Renski zakrivljeni steblovnik	1250	—	—	10	15	—	667	—	—
II. Hruške										
1	Die洛va maslenka	55	30	150	160	10	50	40	—	90
2	Postrovka	28	6	80	—	—	—	—	—	—
3	Dobra Louisa iz Avranches	65	5	160	100	5	50	10	—	130
4	Liegeljeva maslenka	—	—	—	—	—	5	—	—	—
5	Olivier de Serres	—	—	75	—	—	—	60	—	50
6	Pastorka	15	10	80	60	10	30	57	—	—
7	Saiburgerica	30	4	—	70	5	35	—	—	4
8	Zimska dehantska hruška	70	25	45	—	—	—	—	—	—
9	Jelenka	260	20	—	340	10	—	—	—	—
10	Weilerjeva moštna hruška	1100	75	—	700	40	—	511	—	—
11	Boskovka podolgovata	—	—	—	120	6	—	120	—	—
12	Tepka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Štajerska moštnica	175	8	—	—	—	—	—	—	—
	Skupaj	15 678	298	644	5800	1514	663	20003	326	584

Razven teh se bo oddalo po znižanih cenah 742 komadov orehovih visokih drevesc, 150 pritlikovih breskev in 250 pritlikovih marel c iz drevesnice v Celju in Gleisdorfu, 1650 kom. črešnjevih in 325 kom. višnjevih visokih in srednjih visokih debel iz deželne drevesnice v Brucku.

Gradec, dne 29. avgusta 1913

Od štajerskega deželnega odbora.

1087

Franc Pleteršek, začela pohištva Maribor, Koroška cesta št. 10

nasproti cirilove tiskarne

priporoča svojo bogato zalogo poliranega, motno iz trtega lesa nareto pohištvo, za spalnice, jedilnice in kuhinje. Divate, vložke, matrace, stole in ogledala. Otroške železne poselje. Vse domače delo, solidno tako, da je vsaki odjemalec zadovoljen. Prav nizke cene. Krščansko ljudstvo 61 kupuj pri Slovencu.

Samo 5 dni vozijo brzoparniki francoske prekomorske družbe iz

Havre v Nevyork
najkraj. in najhit. vožnja.

Veljavne vozne listke (Šifkarte) za potnike v Ameriko in vozne listke za potnike iz Amerike nazaj v domovino izdaja edino

Ed. Smarda :: Ljubljana

konces. potovalna pisarna Dunajska cesta 18 v hiši Kmetske posojilnice, nasproti znane go stilne „Figabirt“. 375

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu

MARIBOR

Glavni trg št. 15 poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje proti rdeči je izvstno zdravilo. Gotovo pomaga, če bolani svinji se lahko daje 3krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K.

Gospod A. H., Sv. Križ piše:

Hvala Vam za pripomljano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: Uspeh vrlo povoljni!

Gospod Janez K. piše:

Prav dobro pomagalo!

Nadalje priporočam:

Kapljice za želodčni krč: Stane 1 steklenica samo 50 vin.

Zganje proti trganju: Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zglobih in udih. Cena 1 K.

F. Prull mestna lekarna pri o. kr. orlu MARIBOR, Glavni trg št. 15.

</

TOMAŽEVA ŽLINDRA

(vpisana znamka).

je izborna važno gnojilno sredstvo za vse sadeže na vseh vrstah zemlje. Pomnoži dohodek po dobičkanosnem načinu. Uporaba istega ni vezana na noben letni čas.

Tomaževa žlindra »zvezdna znamka« je priznano najizbornejše blago neskvarene kakovosti. Zato naj zahteva vsak poljedelec **Tomažovo žlindro** »zvezdna znamka«, kajti zvezda na vreči in plombi daje poroštvo za čisti in polnovredni izdelek.

POZOR.

Tomaževa žlindra »zvezdna znamka« se v originalnih vrečah prodaja pri sledečih trgovcih:

Peter Majdič, Celje; Jos. Kasimir, Ptuj; F. Kreschischnig, Radgona; Alojz Maček, Maribor; Alojz Pinter, Slov. Bistrica; Eduard Suppanz, Pristava; N. Zanier, Št. Pavel pri Preboldu.

Kjer ni nobene prodajalne se naj obrne naravnost na: 1017

„Thomasfosfatfabriken“ Z. O. Z.
Berolin W 35.

Pred manjvrednim blagom se svari.

Trgovina s špecerijskim
- blagom -

Slovenci! Zavedajte se!

Trgovina z moko in de-
- želnimi pridelki -

Glavna sl. zaloga in velika izbira
kranjskega vrvarskega blaga, n.
pr. Štrang, uzd, vrvl, štrikov za
perilo, mrež za seno in za otro-
ške postelje itd.

Točna in solidna postrežba.

J. Ravnikar
Celje
Graška ulica štev. 21.

Glavna slov. zaloga suhih in olj-
natih barv, čopičev, firneža in
lakov.

Rupujem po najvišji ceni deželne
pridelke, vossk in vinski kamen.

Točna in solidna postrežba.

Vedno sveža žgana kava

Na drobno in na debelo!

Zalogu rudniških voda

Za njive in travnike, za sadje, zelenjad, za žito, vinograd, moraš žlindre pridat.

Tomaževa žlindra

zvezne
Stern
Marko

znamke

je priznano najboljša in poceni, fosfornato kislo gnojilo za jesensko setev.

Gotov učinek! Bogat donesek!
Pozor!

Tomaževa žlindra zvezne znamke se prodaja le v plombiranih, z zvezdo zaznamovanih vrečah. Za vsebino fosforove kislino, ki je na vrečah označena se da popolno jamstvo.

Zalogo zvezne znamke ima veletrgovina »Merkur« **Peter Majdič, Celje.** Naročila na debelo in na drobno se takoj izvršujejo. 1019

Franc Korošec

trgovina z že-
zom in mešanim
blagom

v Gor. Radgoni.

umetna gnojila od
c. kr. kmet. druž-
be v Gradcu. Za-
loga cementnih ce-
vi, kerit in drugo.
Zaloga vsake
vrste opeke, iz
sloven. križevske
opekarne, ki se

vsak dan dobri. Vsak pondeljek
skozi celo leto sveže apno, za
kovače najboljši koks, oglje in
»strauer« premog, tudi svitli
premog v vel. kosi za kurjavjo.

Vse šolske potrebščine za ljudske šole kakor:

svinčniki, peresa, peresniki, radirke, kamenčki, gobice, raznovrstni pisalni in risalni papir, barve, črnila, tuš, gumi, ravnila, torbice za šolarje, škatljice za peresa, kreda itd. se dobivajo v najboljši ka-

kovosti in po najnižji ceni pri

186

Goričar & Leskovšek
v Celju.

Lastna zaloga ljudsko-šolskih zvezkov, risank, risalnih skladov in vseh tiskovin za urade.

Na debelo!

PALMA

Prosim le Palma-podpetnik! je najtrpežnejši imed vseh.

Prepričaj se predagi odjemalec,
Kje boljša je postrežba pri meni al' drugod;
Vsekakor ti priznavam kot trgovca
Da neprilike se najdejo povsod.

Potrudite se
obiskati domačega in narodnega trgovca

Fr. Lenarta v Ptaju

ki priporoča čenj. občinstvu za jesen in zimo veliko izbiro novodoblega vsakovrstnega modnega blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi razno platno za životno in posteljno perilo.

Nadalje priporoča
za jesen in zimo različne nove porhate, novo hlačevino, nove koce in odeje, nove štrikane robce in srajce, tepihe, dežnike, kravate, manšete, ovratnike, nogavice, rokavice ter veliko drugega novega blaga za oblačila.

Za mnogoštevilni obisk se priporoča

Franc Lenart.

983

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem
Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

Postrežba poštena.

Karol Kociancič,

umetni kamnosek-podobar,

izdeluje oltarje, prižnice, krstne kamne, podobe, grobišča in mauzoleje

Velika zaloga gotovih spomenikov po pri-
znamo nizkih cenah.

Maribor :: Šilerjeva ulica štev. 25.

Nagrobní spomeniki!

Častiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporoča svojo bogato zalogo kamnoseškega dela, kot nagrobnih spomenikov v najlepši izpeljavi iz marmorja, gra-
nita itd.

Franc Koban,

kamnosek, Rače (Kranichsfeld) Štajersko. 883

Gostilna pod vejo Jerič v Počehovski dolini

še ostane nekaj časa odprta. Toči se še dobro, izbo na vi-
no po 96 vin. liter, ob enem pa tudi sladki ošt portugzec
po 80 vin. liter. Velespoštovanjem se priporoča

1133

Jerič.

Pozlatar in cerkveni po ravljalec

prevzame popravo, kakor tudi napravo novih cerkvenih oprav in po-
trebščin: oltarjev, prižnic, krževih potov, okvirjev za podobe itd. Stro-
kovna izpeljava po solidnem slogu oziraje se strogo na starinsko in
umetniško vrednost.

Nizke cene!

1125

Najboljše reference.

H. Fehsler, Gradel, Sackstasse 24.

Vsled velikega uvoza sem v stanu razposlati in
prodajati **zelo priljubljene kavine vrste**
kakor:

Santos 1 kg surovo po K 2:80, žgano K 3:20; Santos-prima, surovo po
K 3:—, žgano K 3:40; Central-amerika, surovo po K 3:40, žgano (me-
šano) K 4:—; Portoriko ali Ceylon, surovo K 4:—, žgano (mešano)
K 4:80. Pri 5 kg poštni zabolj. (postkoli). Trgovina's kolonialnim blagom

Silv. Fontana ml., Maribor

Tegetthoffova ulica.

1126

Zaloga pohištva.

Produktivna zadruga mizarskih mojstrov, reg. zadr.
z om. por., Maribor Burgplatz št. 3.

Podružnica v Ptaju, Sarnitzova ulica. 771

Sprejemajo se stavbeno-mizarska dela. Nizke cene.

**Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo!**

FRANC STRUPI :: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogu steklene in porcelanske posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodobe. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Dobiva
se v vseh
velikostih

1124

Hočete li

krmo hitro pariti in ob enem z isto kurjavo ravno toliko vode segreti, ali pa uporabljati parilnik tudi za kuhanje žganja, potem kupite edino-le novi, večkrat patentovani izvirni brzoparilnik „Alfa“ iz najboljše železne pločevine, patentovano kurjavo, patentovano okroglo varnostno zaklopnicu in obešajočo mečkalnico.

Ilustrovani cenik brezplačno.

Delniška družba Alfa Separator Dunaj XII/3

Več kot 1 milijon kron

ca. je v kratkih mesecih izplačalo zavarovancem društvo 1111

„Mädchenhort“.

Prvo splošno dobrodelno društvo za preskrbo dote in bale za dekleta, ki imajo namen stopiti v zakon

Vsek član plača v dveh letih 294 K in dobi čez 2 leti v slučaju poročitve 600 K in se torej svota obrestuje z 124%. Sprejem članov: brez določene starosti, brez razlike glede vere, brez zdravniškega atesta.

Noben riziko! Zahtevajte takoj brezplačne prospektke od glavne izplačilnice „Mädchenhort“ za Štajersko, Gradec Annenstrasse 9, ali od njenih izplačilnic v mnogih krajih. Veditelji vplačilnic se na Štajerskem in Koroškem pov sod pod ugodnimi pogoji sprejemajo.

**Serravallovo
železnato kina-vino**

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odliki in častni diplom k zlati kolajni. Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalscente. Povzroča voljo do jedi, utrujuje živec in popravi kri. Izborni okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

**I. Serravalle, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcela.**

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra á K 2·60 in
445 po 1 liter á K 4·80.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh
se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno.

(Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4-
14 karatne zlate ure za gospode	40-
Srebrne ure	K 6·50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovimi	9·50
Pristne tula ure dvojno pokrova	13-
Ploščate ure iz kovine	6-
Srebrni pancer-veržice	2-
14 karatne zlate veržice	20-
Amerikanske zlate double-ure	10-
Goldin Roskopf ure	4-

Prave železnicareske Roskopf-patente.

Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5-
14 karatne zlate ženske ure	19-
Viseče stenske ure na nihala	10·80
Kuhinjske ure	2·40
Budilke	3-
Budilke z dvojnim zvoncem	3·50

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zaloge ur, zlati ure in srebrnine.

**A. Huberja naslednik
J. Donosa Ljutomer**

priporocam svojo veliko zalogu po najnižjih cenah. Železno blago, slamorezne, nagrobni križev, peči in štedilnik v., okvi za stavbo in pohištvo, gnojiščne črepalnike, lito-železni, bakreni in prenosni kotli, sedai mlinci, žične mreže, vodovodne cevi, traverze, cement itd. Spoštovanjem

J. Donosa.**Bolečine zmanjševati,**

vnetje in onesnaženje kake rane zabraniti, se zamore le z antiseptično uplivajočim obvezilom.

KONTRHEUMAN

besedna znamka za (mentolosa-liticizirani kostanjev ekstrakt) pri ribanju, masiranju in obkladkih.

Ena tuba 1 ko no.

Ce se pošilje naprej K 1·50, se 1 tuba | Franko
" " " " 5-, " 5 " } otočno
" " " " 9-, " 10 " } otočno

Izdolovatelj in glavni založnik

B. Fragner, lekarnar in dvor. založnik

Praga III, št. 203.

39-1
Pozor na ime izdelka in izdelovalatelja.

Zaloge v Mariboru: W. A. König, Fridrich Prull, Viktor Savost. Pozor na ime izdelka.

Med. dr. A. Kunst**distriktni in zobozdravnik**

naznanja, da ordinira od 30. septembra na prej v Žalcu v hiši g. trgovca Vodenika nasproti cerkvi.

1153

Žalec, dne 24. septembra 1913.

3 zlati nauki**za zdravje želodca!**

Kdor s „FLORIAN“-om se krepča,
Zmraj dober tek ima!

Če želodec godnja,

Pij „FLORIAN“-a, pa neha!

Ni otežen, ni bolan,

Ta ki viva

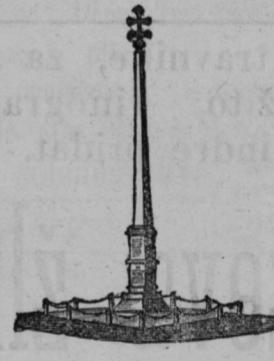
694-2

Bolezen pri svinjah

pomeni za vsakega svinjerejca veliko izgubo.

Svinjereja je le tedaj dobičkonosna, če nobena žival ne zbole.

Najuspenejše sredstvo za obrambo in ozdravljenje vseh svinjskih kužnih bolezni so Obeliskove svinjske kapljice,

„Sussanol“, ki so se že nad 50 let dobro obnesle. Neštevilno zahvalnih in priporočnih pisem, dokazuje izborni učinek tega izvrstnega sredstva. Vsak svinjerejec bi moral imeti te izorne kapljice vedno doma. Steklenica a eno krono. Deset steklenic 8 K. Paziti je treba na varnostno znamko „Obelisk“ in ime „Sussanol“. Vse druge preparate se naj kot manjvredne odločeno zvrne.

Glavna zaloge v Mariboru: Lekarna „Pri Mariji Pomagaj“ W. A. König, Tegetthoffova cesta 1 (nasproti frančiškanici cerkvi).

Edina izdelovalnica:

Lekarna „Pri obelisku“, Mr. Viktor Hauser, Celovec, Kardinalni trg (Koroško). 1102

NAZNANILO.

Jože Novak, obl. izkušeni zidar-ski mojster in stavbeni podjetnik v Desnjaku, okraj Ljutomer daje naznanje, da je otvoril svojo obrt, ter prevzema vsa v to stroko spa-dajoča dela. Načrti, proračuni in po-jasnila, ako se mu delo poveri, brezplačno.

Franko (poštine prosto) pošiljam na vse strani 5 kg v poštini zabojskih (postkoli) ječmeno kavo po K 2·80; žitno kavo po K 3·60 po poštnem povzetju.

1127

Silv. Fontana ml.

Maribor, Tegetthoffova ulica.